

## Tautinis atkaklumas Baltijos valstybėse

Tokia antrašte žinomas šveicarų dienraščio "Neue Zuercher Zeitung" korespondentas, lankęsis Baltijos valstybėse atspausdino straipsnį apie savo kelionę. Straipsnio vertimą pateikiame išties:

### PASIPRIEŠINIMAS RUSIFIKACIJOS TENDENCIJOMS.

Lankytojas Baltijos valstybėse netruks greit išitikinti, kad rusai ten nėra mėgiami. Inturisto vadovas, kuriam rūpi neprarasti savo vietos, susietos su daugeliu privilegijų, papūgiškai kartoja sovietinę propagandą -- pasaką apie savanorišką Baltijos valstybių išjungimą į Sovietų Sąjungą ir pasakoja, kaip po to išjungimo, sovietų pagalbos dėka, Baltijos valstybės per dvidešimt metų išatsilikusio feodalinio ir beviltiškai nusisusinto krašto išsivysčiusios ir visais atžvilgiais klestinčios ir pažangios kraštus. Kiti baltai, su kuriais kalbėjomės, traukė kitokią dainą. Mūsų pokalbių dalyviai -- išskyrus tik kelis, su kuriais buvome susvedinti oficialiai -- buvo atsitiktinės pažintys lėktuve, taksi, parkų suoluose arba prie staliukų kavinėse ir restoranuose. Nei vieną kartą mes savo atsitiktinėms pažintims nestatėme tiesioginių klausimų politinėmis temomis. Mes leidome jiems patiems pasirinkti pasikalbėjimo kryptį.

Savaime suprantama, kad dešimt dienų trukusi kelionė po Baltijos valstybes, kurių kiekviena yra didesnė nekaip Šveicarija, gali perteikti tik tai bendrą išpūdį, kuris be to, apsiriboja sosti-nėmis, nes kitur keliauti daudžiama. Kad nuotai-ka yra antirusiška, nukreipta prieš Baltijos

valstybes užplūdusius ir ten išsikūrusius rusus, -- toji nuotai-ka yra taip aiški ir ryški, jog to, bendrai paėmus, neneigia nei patys rusai, kuriuos mes sutikome. Bet ne taip lengva atsakyti į klausimą, kiek toji nuotai-ka, nukreipta prieš svetimus atėjūnus, liečia Baltijos valstybių priklausomybę Sovietų Sąjungai ir komunizmui. Tuo klausimu mūsų pokalbų partneriai buvo visumoje santūrūs ir jų nuomonės skyrėsi.

### KULTŪRINĖ PAGUODA

Nepaprastai stiprus yra noras pasireikšti tautinėje srityje, paliekant nuošalyje klausimą, kiek tas noras susitaiko su Baltijos valstybių priklausomybe Sovietų Sąjungai. Įsitikinimas, jog esama savaimingų, skirtingų, -- su kuo Maskva kovoja, kaip su herezija, -- visuotinai puoselėjamas, ne tik prieškarinės kartos, bet ir jaunimo. Kaip tik jauni žmonės mums nuolat kalbėjo apie jų poetus, dailininkus, mokslininkus ir ypač apie jų dainų šventes, kurios kas penkeri metai sudaro estų, latvių ir lietuvių patriotizmo kulminacinį punktą. Taip pat partijos nariai, su kuriais mes kalbėjomės (bet tokių buvo nedaug), neslėpė, kad jiems jų tiesioginė tėvynė yra mažiausiai tiek pat prie širdies kaip Kremlius.

Baltų sostinių gatvėse, krautuvų vitrinose ir biuruose beveik neužtiksi Lenino paveikslų, tuo tarpu kai Maskvoje jis kabo kiekviename kampe ir neprivalo stigmati nei viename viešame pastate ar salėje. Mes nematėme nei vieno kasnėmės, nes kitur keliauti daudžiama. Kad nuotai-ka yra antirusiška, nukreipta prieš Baltijos



## POSŪKIS Į DEŠINĘ?

### NUOTAIKA KRAŠTE — ADMINISTRACIJOS POLITIKA

Viešosios nuomonės tyrinėjimas Californijoje 1964 metais (per Goldwaterio rinkiminę kampaniją) parodė, kad maždaug 32% jos gyventojų save skaitė konservatoriais, 28% liberalais, o likusieji vidurio srovės. Dabar prarastas panašus tyrinėjimas davė kitokių rezultatų: 42% laiko save konservato-

### VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

riais, 27 nuosaikiaisiais (vidurio srovės) ir 24 liberalais. Tai rodo, kad gyventojų nuotaikos keičiasi iš kairės į dešinę. Savaime aišku, kad California nėra būdinga visai Amerikai: yra ir dešinesnių ir kairesnių valstijų, tačiau tendencija yra aiški. (Ir ne tik JAV, bet ir lotynų Amerikoje, kur po sukilimo Bolivijoje jau 9 valstybės viešpatauja kariai. Mat, normaliai ir kariai neperima valdžios, jei krašte vyrauja pasitenkinimas nusistovėjusia tvarka.)

Atrodo, kad administracija tas nuotaikas jau anksčiau jautė ir bandė sau paramos ieškoti tarp jų, kurie jaučiasi viduryje ar jo dešinėje. Pirmas ženklas buvo administracijos atsakymas nutraukti federalinę pašalpą segreguotoms Mississippi mokykloms. Pats prezidentas savo pereinamojo penktadienio spaudos konferencijoje tokias spekuliacijas paneigė, aiškindamas norį būti viso krašto, o kurios jos dalies prezidentu, o pašalpų nutraukimas aiškintinas ne nusistatymu prieš integraciją, bet noru nepakenkti mokslui. Mat, pašalpos nutraukimas neįvesdė integracijos, mokyklų vistik liktų segreguotos, tačiau be federalinės valdžios pašalpos jų mokslo lygis numuštų. Žodžiu, integracija ir toliau lieka tikslu, bet tik kiek lėčiau siekiamu, ką ir reikėjo įrodyti.

Tokiai politikai, atrodo, pritarė JAV gyventojų dauguma. Privaloma integracija bet kokia kaina kol kas nedavė gerų rezultatų. Įdomu, kad ir darbininkų unijos, iki šiol morališkai ir materialiai rėmusios liberalius politikus, dabar išėjo į gatves protestuoti prieš juodųjų reikalavimą juos įsileisti į sta-

tybos darbininkų organizacijas, nereikalaujant jokių (ar bent sumažintų) kvalifikacijų ir net siekiant tam tikros rasinės kvotos. Nėra jokios abejonės, kad juodieji daug kur buvo diskriminuojami, tačiau sunku pritarti reikalavimui, kad dėl to dabar jiems turi būti statomi mažesni reikalavimai negu baltiesiems.

Ūkinėje srityje Nixono administracija irgi laikosi daugiau konservatyvios politikos. Ji ne bando sustabdyti infliacijos kainų ir algų kontrole, bet to siekia konservatyviomis priemonėmis, būtent, suvaržydama visų pirma savo pačios išlaidas, kurios paprastai būna pirmąja infliacijos priežastimi.

Pagaliau ir užsienio politikoje administracija pasirinko konservatyvų kelią. Siekdamas gauti galimai didesnę priėmimą savo krašte Vietnamo politikai prezidentas Nixonas aiškina, kad vienintelis dalykas dėl kurio jis nenori nusileisti ir nusileis, yra pietinio Vietnamo gyventojų teisė pasirinkti sau santvarką, nors ji būtų ir komunistinė. Dėl viso kitko galima derėtis. Toks suformulavimas gerokai sumažina dirvą kritikams. Žinia, jie ir toliau galės teigti, kad jeigu sutinkama su komunistine vyriausybe po rinkimų, kam aukoti gyvybes ir bilijonus dolerių iki rinkimų, kurie nežinia kada bus? Bet toks požiūris yra gerokai ciniskas ir vargiai gali būti labai populiarus, juo labiau, kad karas Vietname amerikiečiams nesudaro didelės naštos.

Žodžiu ir politikoje ir gyventojų nuotaikose šiuo metu vyrauja daugiau konservatyvios pažiūros negu kiek anksčiau. Pažiūros, susijusios su nūdienio liberalizmo išraiškomis, nusitolo dalies turėto populiarumo.

VIRŠUJE: 1969 metų Clevelando Grandinė. Jos pirmasis pasirodymas įvyko 1953 metais, vasario 15 d. Savo veikimo pagrindų grupė laiko rimtą, konkretų darbą, kurio rezultatai -- lietuviškų sceninių šokių koncertai skamba šiame krašte ir Kanadoje. Vis atsinaujinamais jaunais veidais, naujais sumanymais Grandinė ir šiuo metu ruošiasi sekantiems pasirodymams, kurių pirmieji įvyksta spalio 18 d. Philadelphiaje, lapkričio 8 ir 9 d.d. -- Hartforde ir Bostone.

J. Carlos nuotrauka

## Mirė buv. Prezidentas A. Stulginskis

Rugsėjo 22 d. Kaune mirė paskutinis gyvų likusių nepriklausomos Lietuvos prezidentų Aleksandras Stulginskis.

Velionis buvo gimęs 1885 m. vasario 26 d. Kutalių km., Kaltinų v., Tauragės apskr. Mokėsi Liepojos gimnazijoje ir Žemaičių kun. seminarijoje Kaune. Norėdamas apsispręsti, išvyko studijoms į Innsbruką, Austrijoje, kur studijavo filosofiją, vėliau persikėlė į Halle studijuoti agronomijos. Grįžęs Lietuvon pradėjo agronomo darbą, bet kartu jungėsi ir į lietuvišką kultūrinį, tautinį ir politinį darbą. Pirmojo karo metu gyveno Vilniuje ir reikėsi šalpos ir visuomeniniuose darbuose.

A. Stulginskis buvo vienas pagrindinių krikščionių demokratų steigėjų, jų organizatorių ir politikų. 1918 m. vasario 18 d. jis kaip tarybos narys pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės aktą. 1920 m. išrinktas į Steigiamąjį seimą, o tu pačių metų gegužės 15 d. išrinktas steigiamojo seimo pirmininku. 1920-1926 m. buvo Lietuvos prezidentu.

Išėjęs iš prezidento pareigų, pradžioje gyveno Kaune, vėliau persikėlė į savo ūkį. 1940 m. bolševikų buvo kalinamas ir 1941 m. išvežtas į Sibirą. Į Lietuvą paliegiusią sveikata grįžo po Stalino mirties. Dukters dr. Aldonos bei žento dr. Jono Juozavičiū remiamas gyveno sunkia pensininko dalia Vilniaus apskr. Palaidotas prie savo žmonos kapo Panemunėje.

### CHICAGOS LIETUVIAI RUOŠIASI BALFO VAJUI



Balfó Chicago apskrityje valdyba ir skyrių atstovai, dalyvaujant Balfó garbės pirm. prel. J.B. Končiui ir Balfó c.v. gen. sekr. A. Dzirvonui, svarstė Balfó tradicinio vajuus reikalus, kurio oficialus atidarymas įvyks spalio 5 d. 3 val. p.p. Kolumbus Vyčių salėje 2306 West 69 St. Vajaus globėjas adv. Pranas Žogas. Sėdi iš kairės: O. Kavaliūnienė, V. Baleišytė, prel. J.B. Končius, E. Samienė ir R. Simonaitienė; stovi A. Dzirvonas, V. Šimkus, A. Ūselis, K. Repšys, K. Balčiūnas, J. Mackevičius, F. Sereičikas, A. Pupelis, J. Litvinas, Ed. Litvinas, K. Bružas, K. Čepaitis.



# Tautinis atkaklumas Baltijos valstybėse

(Atkelta iš 1 psl.)

Rygoje -- visi. Vilniuje ir Taline visi paveikslai buvo abstraktiniai, daug paveikslų surrealistinių, ir paveiksluose su daiktine tapyba siužetas buvo nutapytas, kaip ir vakaruose, pagal formalinį, o ne realinį požiūrį. Šios parodos niekuo nesiskiria nuo tų, kurios rodamos vakaruose. Kitiškai buvo nebent tai, kad kai kurie paveikslai su religiniais siužetais (ne visi) buvo pavadinami "kompozicijomis". Tačiau paveikslų su religiniais motyvais buvo ne daugiau, kaip vakaruose.

## PELŠĖS ŠEŠĖLIS

Visiškai kitokios buvo abidvi parodos Rygoje. Ten Lenino irgi nebuvo. Tačiau vienoje parodoje nesimato nieko kito, kaip socialistinis - realistinis didvyriškumas, žygiuojąs priekiu ir gigantinis, o kitoje parodoje dailininkas išstatė peizažus, bet taip, kaip to nori partija, švariai ir be fantazijos. Šitas skirtumas mums iš viso atrodė būdingas nuotakai, kuri viešpatuoja Rygoje. Tiesa, ir ten mes girdėjome mažai ką draugingo rusams, bet žmonės nebuvo atviri ir nepabrėždavo jau po penkių minučių kad jei esą latviai, o ne rusai. Jie pasisakydavo santūriai, ir jeigu iš viso paliesdavo politines temas, tai protariškai apsišvalgydavo, ar kas neklauso, -- tai, ko mes niekada nepastebėjome nei Taline, nei Vilniuje. Ši kitiškai slogi atmosfera aiškinama kaip po Pelšės veiklos padarinius. Jis nuo 1959 iki 1966 metų buvo Latvijoje partijos vadas. Pelšė, gimęs latvis, dabar yra Maskvoje politinio biuro narys ir partijos svarbaus kontrolinio komiteto pirmininkas. Jis ilgus metus buvo stalininio saugumo tarnyboje.

Tikslų duomenų, kiek rusų po karo atsirado Baltijos valstybėse, negalima gauti. Tačiau jų skaičius siekia šimtų tūkstančių, tuo tarpu kai bendras gyventojų skaičius sudaro 6,5 milijonų. Vilniaus miste lietuviai tesudaro mažumą. Iš pradžių rusai atvyko kaip specialistai ir padėjo baltams sukurti pramonę, kuri jiems buvo primesta, nors net ir partijos sluoksniuose pasi-

reiškė opoziciją, nes buvo apleistas iki tol klestėjęs žemės ūkis. Baltai nusiskundžia, kad rusai, baigę darbą, negrįžta į savo tėvynę ir kad vis daugiau rusų atvyksta ir čia įsikuria, nes jiems, matomai, Baltijos valstybėse geriau patinka, ne kaip pas save namie. Rusai jaučiasi -- taip teigia baltai -- kaip savo rūšies vadovaujamas sluoksnis ir kaip civilizacijos nesėėjai. Jie laikosi iškibę ir geras tarnybas, kurios jiems buvo paskirtos forsutos industrializacijos eigoje. nors jau seniai tas vietas galėtų užimti baltai. Rusams taip pat teikiama pirmenybė, skirstant butus, kas tuo labiau žmones pykina, nes būtų stoka daugiausiai atsirado dėl rusų antplūdžio.

## NEIŠDILDOMI ATSIMINIMAI

Matomai sovietų propagandai nepavyko, nežūrint milžiniškų pastangų, išdildinti iš baltų atminties, kad Maskva 1940 metais aneksavo tris Baltijos valstybes jėga, pasiremdama Hitlerio - Stalino paktu, ir kad anuo metu inscenuotas "tautos atsiklausimas" tebuvo paprastas farsas. Net ir Intouristo vadovas, dėstydamas pri valomąją istorijos eigą, tik apgraužomai kalbėjo apie ano meto įvykius, pridurdamas, kad tuomet susidariusi "kompleksiška situacija" ir kad Baltijos valstybės "atitekusios" Sovietų Sąjungai. Žmonių atmintyje taip pat pasiliko atsiminimas, kad gyvenimo standartas Latvijoje ir Estijoje buvo aukštesnis nei kaip Sovietų Sąjungoje ir kad ūkis, dėka kvalifikuotos gyvulininkystės ir pieno ūkio, nieku būdu nebuvo taip atsilikęs, kaip tai teigia sovietų propaganda.

Antra vertus, baltai nusivokia, jog artimiausiu laiku jie neturi jokių šansų atgauti nepriklausomybę. Sovietų įsiveržimai Vengrijon ir Čekoslovakijon tai jiems aiškiai parodė, jeigu dar iš viso buvo reikalinga irodymų. Tokiomis aplinkybėmis jie bando šiaip taip susitvarkyti. Sovietų vadai, atrodo, yra linkę jiems suteikti menkų koncesijų, pavyzdžiui, tokiu būdu, jog jiems leidžiama tapyti ir išstatyti paveikslus, kurie bent šiuo metu Maskvoje ne-

Jeigu mes raketų į mėnulį neleidžiame, tai jūs, amerikoniai, manote, kad daugiau ir nebėra kas veikti. Labai klystat. Mes dėl lietuvių išlaikymo tiek prisiplukam, kad vos ant kojų pastovim. Vestuvės pasi- baigė, o čia jau kitas. Net išsižagsėti nėra kada. Vos sumetėte laikraštį kilometrinę korespondenciją, o jau kitoj vietoj žiaugsmo šventė liepsnoja.

Anais, dar cariniais laikais, beraštės mamytės ir tėvukai būtų išstus metus gedulūnešioję, jeigu sūnelis ar dukrelė už kokio "prūso", mozūro ar burlioko būtų ištekėjusi. Beraščiai buvo -- aišku! Mes dabar mokyt, net "klasas" išėję -- pažangūs visais atžvilgiais ir už tai vietoj gedulo žiaugsmo šventes iškilmingai atšvenčiame.

Bet jūs ten, amerikoniai, vėl šnekėsite, kad šventes švęsti yra priskyta. Dėl to nesiginčysim. Bet prie normalių švenčių mes prisidėjome grynai lietuvių išlaikymo šventes. Štai kuo mes jus pralenkėme! Netikit -- tai pasi- skaitykit ištrauką iš rimto laikraščio, kurį redaguoja ne bet kas, o kunigas "klebonas" ir rašo nebe koks plunksnagraužis, o kunigas daktaras. Še, skaitykit:

"Neskaitlingoj Brisbanės lietuvių kolonijoj vestuvės tampa ne vien šeimos, bet ir visos kolonijos švente... Žmonių pilna bažnyčia. Atvykus jauniesiems -- Irenai Luckaitėi ir Ron Hammond... vestuvių apeigas atliko ir jautrų pamokslą pasakė Brisba-

gali būti rodomi. Tuopat metu sovietų spauda tolydžio išpėdinėja baltus dėl "nacionalizmo" ir reikalauja, kad jie pagaliau išsižadėtų "buržuazinės ideologijos liekanų".

Būdingas buvo straipsnis "Pravdoje" šių metų sausio 24 d., kuriame vienas lietuvių partinis vadas rūstavo dėl "lokalinio patriotizmo ir nacionalistinio egoizmo". Pasak jo, tarp lietuvių vis dar esama "moksliškai neteisingų pažiūrų į istorinę Lietuvos praeitį". Lygiu būdu esama lietuvių, kurie netei singai vertina "brolišką pagalbą ir apskaitimą specialistais tarp Sovietų Sąjungos tautų" ir esą įtarūs kitų sovietinių tautų (atseit, rusų) atžvilgiu. Ypač tenką smerkti, kad "nacioburžuazinės ideologijos" peršamos kaip partijos politika, teigiant, kad Lietuvos komunistų partijai pirmoje vietoje turis stovėti Lietuvos gerbūvis. "Nuolaidumas lokalinio patriotizmo ir jo reikėjų" atžvilgiu esą pavojingas ir kenksmingas. Per mažai rodoma budrumo. Spauda turinti griežčiau kovoti prieš tokius reiškinis. Panašiai vienas estų partijos vadas š. m. birželio 26 d. rašė "Sovietkaja Rossiija" laikraštyje apie Estiją".

# KENGŪRŲ ŽEMĖJ LIETUVYBĖ ŽYDI...

nės liet. kapelionas kun. dr. P. Bačinskas" (Tėviškės Aidai, Nr. 19).

Daktaras ne tik sutuokė, bet ilgoj korespondencijoj visai Australijai paskelbė, kad Brisbanė turėjo mišrių vedybų šventę. Jaunuosius sveikino ne tik visų Brisbanėj mirusiųjų organizacijų pirmininkai, bet ir raštu kun. Butkus iš Sydnėjaus, kuris yra liet. kunigų Australijoj neoficialus sekretorius ir p. Narušis iš Sydnėjaus, kuris yra Australijos liet. bendruomenės pirmininkas. Žodžiu, mišrias vedybas palaimino ir dvasinė pasaulietinė Australijos lietuvių vadovybė.

Nespėjo nutilti Brisbanės šventės aidas, o jau tam pačiam laikraštįje kolonijos šventę skelbia Geelongo liet. kapelionas kun. Daulyns. Tuokiasi Veronika Manikauskaitė su kroatu Ante Beros. Įsidėmėkit -- pažangos laikų gyvenam, -- odabar paklausykite oficialaus šventės žiaugsmo išreikšto ilgoje kun. Daulnio korespondencijoje:

"Kroatiškai dainą duetu padainavo Veronika, jau spėjusi ir kroatiskai pramokti, su savo vyru Beros (Tėviškės Aidai, Nr. 25).

Matote, Brisbanėj lietuvių dviejų duetas prasiidėjo po vestuvių, o Geelonge lietuviškos šeimos kroatiskai duetas pradėtas net vestuvių dieną, sveikinant jaunuosius visų Geelongo gyvų ir negyvų organizacijų pirmininkams ir choro dirigentui. Geelongas toli toli Brisbanę paliko užpakalyje lenktyvnių arenoje.

Bet jeigu katalikiškas laikraštis talpina metro ilgio mišrių šeimų vestuvines korespondencijas, o patys kunigėliai jas žiaugsmingai aprašo, tai ar verta atsilikti? Būtų lyg priešiškas nusistatymas elgtis kitaip. O kitaip galvojančiai pas mus skaudžiai baudžiami. Ant inkvizicijoj lauko mielai pasodintų jei galėtų. Užtai kaip paklusni savo dvasios vadų nutautinimo politikai, Sydnėjaus liet. ateitininkų pirmininkė Vida Pužaitė ištekėjo už Geoffrey Neil Howe. Mykolaičio - Putino sesutė p. Slavėnienė šiais mišrias vedybas labai gražiai ir jausmingai "Tėviškės Aiduose" aprašė. Staigmenų nebuvo, išskyrus: "tenoru suskambėjusi solo "Viespatie". Ši giesmė tikrai atitiko laiko dvasią, jei gu būtų žodžiai: "Viespatie, kur mes einame?"

Kitados prof. Pakštas Lietuvos valdžiai siūlė nupirkti Tasmanijos salą ir ten įkurti antrąją Lietuvą. Bet ką čia Pakštas! Tasmanijoje jau seniai lietuviai su savo ankais nebylių ženklais susikalba. Tylu ir ramu Tasmanijoje. Mišriose šeimose lietuvių negimė.

Netrukus mes visoj Australijoj Tasmanijos programą įvykdysim. Jeigu dar dešimtį metų tokiu tempu pasistumsime ir kas savaitę poka-

lias mišrias vedybas atšvėsime, tai greit visa Australija bus lietuviška. Kiek sunkumų bus su kalba. Betgi sakoma: kas bus, kas nebus, o žemaitis nepražus. Vokiškai dar prisimenam, australiskai -- pusė bėdos, kroatiskai išmoksime, dar kokią naują kalbą senatvės patobulinimui pridėsime ir vėl žydim lyg bijūnai svetimoj palangėj. Kiek sunkumų gali būti su kiniečių ir japonų ornamentais, bet tų nedaug Australijoje, tai jiems nėra pavojaus, kad juos sulietuvinšime.

Mes, žinote, tiesiog džiaugiamės, kad tas lietuviškas jaunimas su tais svetimtaučiais iš kailio neriasi. Šiaip tai išeitų nusibodusi pastoracinė banalybė. Juk ištikrųjų metai iš metų tas pats: sekmadienį lietuviškas banalus pamokslėlis, mišios, po to baliukas ligi iš rytų šalelės saulelė pateka, paskui dienele poilsui, o vakare vėl kokia netikėta progą... Nusibosta per dienas! Tai mes ir džiaugiamės, kad jaunimas kolonijose naujas šventes sukelia. Tada ir korespondencijai parašyti progą atsiranda ir katalikišką laikraštį straipsniais paremi ir šiaip naujas pasižmonėjimas. O per laikraštį ir plati Australijos šalelė sužino, kad mišrios vedybos tikrai apsimoka. Tik, matot, tas bendruomenės laikraštis "Mūsų Pastogė" tai jau per daug santūrus dėl tų mišrių vedybų. Taip jau "kūdai" praleidžia šitas džiugias naujienas. Va, neseniai, Melbourne apylinkės valdybos pirm. J. Meiliūno sūnus apsigėdė su ukrainiete. Bendruomenės organas tik trim eilutėm tepaminėjo. Jeigu taip katalikiškas laikraštis, tai per tris skiltis ko-

respondencija būtų ištytusi...

Na, bet skubu. Užuo- džiū kelias naujas mišrias vedybas. Darbo bus. Nugėrimo ligi galdžiai gerkles ims plyšoti. Reikia ir man prisidėti prie lietuvių išlaikymo pastoracijos Australijoje. (ikšas).

WANTED  
EXPERIENCED  
PIPE FITTERS  
MILLWRIGHTS  
ELECTRICIANS

For all shifts

Steady work for qualified men.  
Fringe benefits.

Must have high school education or equivalent. Apply at Personnel Office:

S. D. WARREN CO.  
A division of Scott Paper Co.  
2400 Lake Shore Dr.  
Muskegon, Mich.

An Equal Opportunity Employer  
(71-77)

Wanted experienced  
LAYOUT MEN  
and  
FITTERS  
for days & afternoon  
Misc. iron and stair  
work. Steady work,  
overtime, top wages &  
excellent fringes.

ALUMINUM & ARCHITECTURAL METALS  
CO.  
1974 Franklin  
Detroit, Mich.  
567-6880  
(71-77)

## JOURNEYMEN

Horizontal Boring Mill  
Vertical Mill  
Hydrotel

Must have 10 years experience or Journeyman card.

NIGHT SHIFT  
steady work and overtime

LIBERTY TOOL & ENG  
2250 W. Maple  
Walled Lake, Mich.  
313-963-2118  
(72-78)

## STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION

(ACT OF OCTOBER 23, 1962; SECTION 4369, TITLE 39, UNITED STATES CODE)

1. Date of filing: September 29, 1969.
2. Title of publication: DIRVA.
3. Frequency of issue: Two times a week.
4. Location of known office of publication: 6907 Superior Ave., Cleveland, Cuyahoga, Ohio, 44103.
5. Location of the headquarters or general business offices of the publishers (Not printers): 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.
6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor. Publishers: The American Lithuanian Press & Radio Ass'n. "VILTIS", Inc. 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. Editor: Vytautas Gedgaudas, 2882 Euclid Heights Blvd., Cleveland, Ohio 44118. Managing editor: Vytautas Gedgaudas, 2882 Euclid Heights Blvd., Cleveland, Ohio 44118.
7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given). American Lithuanian Press & Radio Ass'n. "VILTIS" Inc. (not for profit), 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio, 44103.
8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities (If there are none, so state). None.

| 10. Extent and nature of circulation                                    | Average no. copies Each issue during Preceding 12 months | Single issue nearest to filing date |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| A. Total no. copies printed (Net Press Run)                             | 6048                                                     | 6022                                |
| B. Paid circulation                                                     |                                                          |                                     |
| 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales | 2664                                                     | 2664                                |
| 2. Mail subscriptions                                                   | 2915                                                     | 2915                                |
| C. Total paid circulation                                               | 5579                                                     | 5579                                |
| D. Free distribution (including sample) by mail, carrier or other means | 226                                                      | 226                                 |
| E. Total distribution (Sum of C and D)                                  | 5805                                                     | 5805                                |
| F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing           | 243                                                      | 212                                 |
| G. Total (Sum of E & F—should equal net press run shown in A)           | 6048                                                     | 6017                                |

I certify that the statements made by me above are correct and complete.

K. S. KARPUS, Business Manager  
(Signature of editor, publisher, business manager, or owner)

**DIRVA**

THE LITHUANIAN  
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva: išeina trečiadieniais ir penktadieniais.  
Prehumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.



## Bergždžias triukšmas

Ruošdamasi vykdyti neseniai Amerikos Lietuvių Kongreso Detroito Kongreso nutarimų vykdymu, kiek asmeniškai koneveikdamas ALT vicepirmininką Teodorą Blinstrubą. Išpuolis Naujienų vedamajame parašytas taip grubiai ir užgauliai kaip rimtos problemos padorioje spaudoje niekada nesprendžiamos. Bet tatau yra jau Naujienų redakcijos pažymys: kaip kas moka, tas taip šoka, pagal seną patarlę.

"Amerikos Lietuvių Tarybos statuto reikalavimus Valdybai įvairiomis progomis tenka išgirsti įvairių pastabų. Vienos iš jų liečia Tarybos sudarymo ir Valdybos išrinkimo būdą, kitos -- skyrių steigimo, ryšių su Valdyba palaikymo, dėl aukų atsiškaitymo ir kitus klausimus.

Šiuo raštu ALT Valdyba kreipiasi:

1) į Amerikos Lietuvių Tarybą sudarančių organizacijų ir susivienijimų Valdybas,

2) į visus Amerikos Lietuvių Tarybos narius (direktorių) ir

3) į Amerikos Lietuvių Tarybos skyrių Valdybas ir visų prašo šio statuto reikalavimus pareikšti savo nuomones, pastabas ir konkrečius pasiūlymus jam pertvarkyti.

Valdyba persvarstys guotus pasiūlymus, sudarys statutui keisti projektą ir jį pasiūlys AL Tarybos narių suvažiavimui.

Minėtas pastabas prašome siųsti Amerikos Lietuvių Tarybos adresu iki š.m. spalio mėn. 15 d."

Laišką pasirašė ALT valdyba: pirmininkas Eugenijus Bartkus ir vicepirmininkas organizaciniam reikalams Teodoras Blinstrubas.

Laiško išsiuntimas nepatiko Naujienų redaktoriui, kuris š.m. spalio 19 d. paskelbė triukšmingą vedamąjį, ne tiek įtaigodamas palikti statutą toki, koks jis dabar

yra ir nesuderintą su Detroito Kongreso nutarimų vykdymu, kiek asmeniškai koneveikdamas ALT vicepirmininką Teodorą Blinstrubą. Išpuolis Naujienų vedamajame parašytas taip grubiai ir užgauliai kaip rimtos problemos padorioje spaudoje niekada nesprendžiamos. Bet tatau yra jau Naujienų redakcijos pažymys: kaip kas moka, tas taip šoka, pagal seną patarlę.

Savo ruožtu norėtume patebėti, jog statutas organizaciniame darbenėra kažkoks neliečiamas šventraštis. Gyvenimas slenka, aplinkybės keičiasi, atitinkamai derinami ir organizacijų statutai. Tai atlieka ne kas kita, kaip tik visa organizacija, ir ne pasikiras asmuo, kaip to bijo Naujienų redaktorių. Baimė tikrai be reikalo ir vedamojo triukšmas tikrai bergždžias. Kas žino ir p. T. Blinstrubą pažįsta, tam aišku, kad jis ne tik nenori, bet ir neturi galios ALT valdyti taip, kaip Naujienų redaktorių isteriškai išivaizduoja. O kad ALT valdyba išsiuntinėjo aukščiau minėtą laišką Amerikos Lietuvių Tarybą sudarantiems asmenims ir ją remiančioms institucijoms, tatau parodo, jog ALT reikalai ketinama spręsti ne poros asmenų diktavimu, bet visų sprendimo teise turinčiųjų bendru sutarimu. Ir tai yra ALT stiprybė.

Kitas dalykas, kaip pasakys tie, kuriuos ALT valdyba kreipėsi. Be abejo, bus ir tokių, kurie panašiai grubiai padės ir patį Naujienų redaktorių, bergždžiai triukšmaujantį. Nepriartarsime ir jiems, nes esame ištikinę, jog kas taip užgauliai mėgsta kitą asmenį liesti, tam Dievas tikrai nepasigailėjo Naujienų žodžiais tariant, atitinkamoje vietoje molio pridrebti. (d)



Clevelando "Grandinėlės" šokėjos pasirodusios skrydžiui į Atlanto pakraštį, kur pradedant Philadelphia, duos eilę koncertų.

## GRANDINĖLĖ KUR DUOTAS ŽODIS NEMAŽIAU ĮPAREIGOJA, KAIP MOKAMAS PINIGAS

L. SAGYS

Konkreto darbo lietuviško jaunimo sceninis vienetas, kuris šokių, muziką byloja šiame krašte visiems, kad viena žmonijos dalis yra lietuviška; lietuvių yra ne tik Lietuvoje, bet ir čia Amerikoje; šaliaus augusių, vyresnių ir senelių jie turi augantį, gyvą jaunimą, kuris rimtai dirbdamas savo vidiniu grožiu, išorine discipliną gali lygintis su visais šio krašto jaunuoliais ir dažnu atveju juos žymiai pralenkti. Tai praktiškas kolektyvas, kur paskirų jaunuolių muzikos mokyklose, šokių studijose ir kitur praleistos valandos, įgytas sceninis patyrimas grupės programose neša realią naudą, kur momentų momentais jaunuolis neturi kitos išeities, kaip tik būti lietuviu.

Grandinėlės veikimas gali būti įvairus. Kiekvieno metu grupės pasireiškimas ribojasi tik talentų ir mokytojų turėjimu arba neturėjimu. Jei šiuo metu aplinkybės nusakė, kad šokėjai ir juos palydinti muzikinė kapela yra tas vyraujantis grupės veikimo elementas, tai kitu laiku persvara gali krypti orkestru, paskirų instrumentalistų ar net dainininkų pusėn. Gali susidaryti momentas, kada tarp šo-

kio, muzikos ir dainos jausis balansas.

Grandinėlė yra ilgesnio, platesnio užsimojimo projektas, kur tik eilėje metų tiek paskiras narys, tiek visas vienetas pasiekia geresnių rezultatų. Prabėgantis jaunuolis, trumpalaikis veikimas didesnės žymės nepalieka. Išvadoje -- jaunystės entuziazmas tegul apsprendžia grupės darbui, vyresni metai lai duoda jaunuoliui jėgų ir supratimo tai ištesėti.

Tai kūrybiškai dinamiskas vienetas visur ir visada ieškąs naujo išsireiškimo, naujos formos savo programoms ir jų atlikimui. Ar tai būtų vienas šokis, ar ištisas spektaklis paskirai ir visos kolektyvas galimybių ribose atiduoda visą savo sugebėjimą, tikėdami, kad tik pilnai atliktas šokis, visa programa neša didesnę pasitenkinimą, gilesnį išgyvenimą ne tik žiūrovui, bet ir pačiam atlikėjui. Visi Grandinėlės nariai pasisako už mintį -- ką darai, daryk gerai.

Savo jėgas grupėje vienodai jungia tiek eilinis narys, tiek mokytojas. Jų sugebėjimai jei ir ne-

ša skirtingus rezultatus, tai jų įvertinimas kyla ne iš užimamos padėties, bet iš įdedamų pastangų ir darbo.

Visa Grandinėlės veikla, jos užsimojimai, jų įgyvendinimai remiasi ne tik jaunų žmonių sugebėjimais, bet lygiai taip pat jų vidiniu nusiteikimu. Šiame kintančiame pasaulyje ir šiame krašte, kur daugelis yra linkęs laisvą laiką skirti savęs vienu ar ki-

tu būdų patenkinimui, vis sunkiau rasti tuos, kurie savanoriškai ryžtųsi nors ir tiksliai apibrėžtą laiką skirti grupiniam darbui. Darbui, kur vieno ar kito nario bendram reikalui atsišaukimas skatina ar smukdo viso vieneto ryžtą. Jau ir vieno šokio paruošimas scenai reikalauja sudėtinųjų pastangų. O kai reikia sudėti ištisą programą su šokėjais, muzikantais ir kitais atlikėjais, bendra našta tiek pavieniui nariui, tiek visai grupei žymiai padidėja. Ir grupės nariui, norinčiam taupyti viso kolektyvo energiją, laiką, darbingą nuotaiką nelieka kitos išeities, kaip savo įdedamą darbą grįžti punktualumu, drausmingumu, sąžiningumu, sąmo-

ningumu, atsakingumu. Pagaliau jo paties savo laiku duotas laisvas žodis jį nemažiau įpareigoja, kaip kitur mokamas pinigais.

Ir eilę metų Grandinėlė kviečia sugebančius jaunuolius ne įprastinėms vakaruose išdailoms, bet gražiam, įvairiam, nuotaikingam darbui, kuriame jaučiasi gilesnio gyvenimo ir jam pasirodo supratimas. Darbui, kuris jaunose dienose sūnų, dukrą jungia į bendrą visos lietuvių tautos gyvenimo vagą.

## ŠIS BEI TAS

● Putino atsiminimuose skaitome: "Buvo konstatuota, kad Mariaplės abiturientai, baigę ar tū Maskvos ar Peterburgo universitetus, anaipol nesuradę, bet priešingai -- tampa vyriausybės neištikimais lietuviško nacionalinio judėjimo kurstytojais". Iš tikrųjų dabar mūsų švietėjams ir jaunimo veiklos vadovams čia iškyla galvosūkis: Kodėl anuomet mokslus einantis jaunimas, nors būdamas svetimosios sostinėse, nenutausdavo, net patriotais tapdavo? Jiems lietuviška aplinkuma buvo toli tėviškės pasilikusi, nebuvo vyresniųjų, kurie jiems suorganizuotų Bendruomenę, kurie kuo nors paremtų. Studentų tėvai buvo dažniausia nedaug raštingi, nemokytai artojai valstiečiai, tad iš jų paskatos tautiniam darbams irgi negavo. O kodėl šiandien mūsų studentai, nors čia pat turi tautinių - kultūrinių institucijų, gali skaityti gausią lietuvišką spaudą, pasirinktinai dalyvauti bet kurioje draugijoje, bendrauti su saviškiais -- o ne tik netampa patriotais, bet greitai suamerikonėja, sumaterialėja?

● Kaip giliau žvelgiant rodosi, reikėtų pagaliau jaunesiems liautis peikus mūsų vyresniąją kartą, kad, girdi -- neužleidžia veiklos postų, nepaveda žymesnių pareigų, neišdina ir vadovaujančias vietas etc. Jeigu jaunimas vien tik laukia gatavų vadžių iš vyresniųjų delno, tai tuo pačiu prisipažįsta savo menką nuovoką ir silpną veržlumą, nepakankamai subrendusią asmenybę. Kiekviena karta pati turi susirasti savo idealizmui dirvą ir savarankiškum pajėgum prisiskinti takus ateičiai. Ir patriotizmas jaunuoliui turi būti ne vien pareiga, o jo paties dvasinio džiaugsmo žiedas. Bet, žinoma, lengviau vis kaltinti kitus, kai norima išsieti savo beidėjįškumą, dvasinį apkerpėjimą, nusmukimą į amerikoniško materializmo tuštumą.

● Akiračių nr. 6 kažkas mėgina lyg supeikti Č. Gedgaudo tautotyrinę studiją, bet neišdrįsta leisti ir rimtą temą nagrinėjimą, o vien iš pašalio pasiūlo. Straipsnelio autoriaus veidas išryškėja paskutiniame sakiny -- išvado: "Lietuvių patriotizmo, pasirodo, būta ne tik "Aušros" gadynėje, nemenukiau jis žėri ir šiandien išeivijoje". Pastebėjime, kad čia žodis patriotizmas pavartotas tikra prasme, be kabučių! Vadinas, autorius šaiposi ne iš pseudopatriotizmo, o iš tikrojo, t.y. visos "Aušros" patriotizmo! Visai kas kita, kai kritikuojame Šliupo, Vištelio ar ir Basanavičiaus kai kuriuos darbus bei teorinius svarstymus, nes visi žmonės yra netobuli. Be to, šimtmečio bėgyje visų sričių pažanga savaime ankstesnių pionierių darbus palieka užpakalyje, betgi tas faktas jų darbų nei pastangų nė kiek nepažemina, nes laiko vyksme viskas kyla aukštyne pakopomis: be anų pirmesniųjų -- nebūtų ir vėlesniųjų. Kaip rašyti mums lig šiol ir visada bus gerbtinas M. Mažvydas (nors jo rašymai labai nedideli ir netobuli), taip ir "Aušros" patriotų darbai turi savo svorio vertę, nors šiandien ir 100 kartų juos pralenktume. Be "Aušros" nebūtų buvę vėlesniųjų pakopų: gausėjanti tautinė spauda, grožinė literatūra, spaudos atgavimas, Vilniaus seimas, 1918 m. nepriklausomybė... O ir iš didžiojo idealisto A. Višteliaus mums šiandien juoktis nepritinka (kokios buvo jo gyvenimo sąlygos ir kokios mūsų!), nes vargu ar esame verti sumegzti jo kurpių raištelį.

Tame pat Akir. nr. išspausdintas pokalbis su dail. Ž. Mikšiu atskleidžia mūsų dabarties kultūros atstovo, menininko, lėkštai siauras, bet žolias pažitras į dalykus, kurie jam tolimi. Ž.M. drąsiai apsprendžia mūsų visuomenę ir org-jas bei jų vadovus, nors pats nuo saviškių izoliuojasi ir jų nemėgsta (regis, daugumą kvailiais laiko). Nors pokalbis būtų, gal būtų, įdomus ir naudingas, jei Ž.M. būtų prabilęs apie tai vien, ką jis gerai išmano, būtent, dailę, meno kūrybą. O dabar tikrai priminė kažkada skaitytą atsakymą garsios balerinos, kai ją apspitė žurnalistas apipylė šaukais klausimais (apie pasaulio ateitį, apie sielos nemarumą, politiką etc.)

-- Ką tamsta manai apie Einsteino teoriją? -- vienas paklausė, nes tuomet šis mokslininkas kaip tik buvo spaudoje itin populiarus. Ir išgarsėjusi šokėja, linsmai nusišypsojusi greitai atsakė. -- O, taip labai puiku! Tik aš asmeniškai laikausi klasinio baletų teorijų...

SKIRPSTAS

**We Offer To Savers**

**SAVINGS CERTIFICATE**

**5 1/4%**

**6 or 12 MONTH \$10,000 or MORE**

**INSURED**

**4 3/4%**

**6 or 12 MONTH \$5,000 or MORE**

**Paid Quarterly**

**Computed and Paid as of:**

**Mar. 31 — June 30**

**Sept. 30 — Dec. 31**

**Mutual Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION**

**2212 W. CERMAK RD. Chicago, Ill. 60608**

**PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT**

**Virginia 7-7747**



Marytė Mažeikaite ir Vytautas Strazdas neseniai susituokė Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne, N.Y. V. Maželio nuotrauka





Korp! Neo-Lithuania 12-tos stovyklos iškilmingas atidarymas. Viršuje prezidiumas. Iš kairės: dr. L. Kriaučeliūnas, J. Valkiūnas, Korp, pirm. Al. Modestas, M. Šimkus ir Br. Kasakaitis, J. Gaižūčio nuotrauka

## Korp! Neo-Lithuania 12-ta stovykla

Dr. Eugenijus Noakas

Vėl metai prabėgo ir vėl išsirengėme į Korp! Neo-Lithuania stovyklą. Kelias iš New Yorko tolimas, bet priešakyje buvo kartą metuose renčiama stovykla kur galėtum pasimatyti su kolegomis, pagyventi darnioj korporantiškoj šeimoj, išklausti keletą paskaitų. Atvykau į stovyklą sutemus, ieškojau gana ilgai indėniško pavadinimo -- Pattawattamie Resort, netoli Michigano ežero. Pagaliau surasta. Įvažiuojant į plačius vartus ir tuoj išgirdau lietuviškai kalbant. Korporantai vakarojo, buvo susipažinimo vakaras. Bet, deja, jau ir čia buvau pavėlavęs. Stovyklos atidarymas turėjo būti tik kitą dieną -- sekmadienį.

Išaušo sekmadienio rytas. Kaip gera buvo matyti tiek daug jaunų korporantų -- korporantių, visus skubančius pusryčių. Šventadieninė nuotaika. Po pusryčių iškilmingas stovyklos atidarymo posėdis. Įnešame vėliavą, sugiedamas Lietuvos Himnas ir Korporacijos Vyr. Valdybos pirmininkas Algis Modestas, atidarydamas

posėdį, paskelbė ir stovyklos atidarymą. Pakili nuotaika ir didelė rimtis jaučiama salėj. Korporacijos pirmininkas pasveikino visus dalyvius ir šia proga pakvietė visus suvažiuosius į stovyklą pozityviai prisidėti ne tik prie stovyklos, bet ir prie korporacijos veikimo darbų. Jis sakėsi labai pasigenda visų kitų kolegų, kurie mažai teprišdėda prie Korp! veikimo ir net yra nuo jos nutolę. Savo atidarymo kalbą baigė korporantiškos dainos žodžiais: "Sveikos kolegės, labas kolegos! Ach kaip smagu jus matyti!"

Toliau sekė stovyklos vadovo fil. Mečio Šimkaus žodis. Po sveikiniimo žodžio jis prisiminė mirusio Amerikos Prezidento Kennedy mėsą šūki amerikiečiams ir jį, pritaikydamas korporantams, patarė kiekvienam korporantui įsisąmoninti, jog korporantas negali klausti ką jam korporacija duos, bet ką jis duos korporacijai.

Toliau sekė sveikiniai: Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio vicepirmininko ir Amerikos Lietuvių Tautinės

Sąjungos Chicago skyriaus pirmininko -- Jono Valkiūno, Korp! Neo-Lithuania New Yorko padalinio atstovo, Clevelando atstovo ir Detroito atstovo.

Po to sekė fil. dr. L. Kriaučeliūno paskaita tema "Lietuviybės išlaikymas išeivijoje". Šioj paskaitoj jis pabrėžė, jog ir ši stovykla yra skirta tautiniam sustiprėjimui. Ragino visus stovyklautojus svarstyti esminius tautinio išlikimo klausimus. Jis kreipėsi į vyresnius korporantus patardamas pasistengti, kad mūsų mokyklinio amžiaus vaikai lankytų liutuanistines mokyklas. Tenelieka nė vieno "Pro Patria" šūkiu gyvenančių tėvų mokyklinio amžiaus vaiko, kuris nelankytų liutuanistinės mokyklos.

Lietuviškas laikraštis, žurnalas ir knyga tebūna mūsų namuose dažnas svečias. Išaiškinkime savo vaikams organizuotos Liet. Bendruomenės reikšmę ir kad jiems liutuviškojo gyvenimo kelrodžiu būtų Lietuvių Charotos dėsniai.

Kreipdamasis į jaunimą:

"Mums yra atdaros durys į visus JAV universitetus. Todėl tenelieka nė vieno lietuvių jaunuolio baigusio aukštesniąją mokyklą ir nelankančio universiteto. Kas turi palinkimą į profesūrą, mokslinį darbą, užimkite tas vietas. Čia, kaip mažos tautos atstovai daug galime padaryti sau, savo tautai ir žmonijai".

Šeimos klausimu: "Lietuvis tekuria šeimą tik su savo tautos partneriu ar partnere. Šeima yra pagrindas tautiniam išlikimui!"

Vyresniems ir jaunimui:

"Atgaivinkime žurnalą "Viltį". Čia kaip tik galėtų reikštis Neo-Lithuania eilėse subrendę akademikai, akademikės, mokslininkai, kultūrininkai ir politikai.

Pabaigai. "Tauta ir žmogus yra neatskiriamai sujungti. Žmogus be tautos negali išugdyti pilnutinės asmenybės. Todėl mūsų lietuviškoji veikla skirta ne vien sau tautai, ji skirta asmeniui, kraštui kuriame gyvename ir kartu visai žmonijai. Tai yra lietuviybės išlaikymo prasmė".

Pagaliau, baigiant savo žodį dr. L. Kriaučeliūnas pastatė klausimą: "Ar randame nusikaltėlių sąrašuose pavardes tų jaunuolių, kurie lanko lietuviškas mokyklas, choras, šoka tautinius šokius, priklauso lietuviškoms organizacijoms ir apskritai, šalia kasdieninio gyvenimo turi jo papildymą lietuviškuoju? Atsakymas aiškus -- "Ne".

Po iškilmingo stovyklos atidarymo posėdžio visi dalyviai susirinko gražioj tos vasarvietės aikštelėj pirmą kartą pakelti Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Ir vėl skambėjo Lietuvos himnas. Po vėliavų pakėlimo tos pačios aikštės kitą pusę dr. kun. Kubilius atlaikė stovyklautojams ir jų svečiams pamaldas.

Po pietų stovyklautojai išsiskirstė pasisėsti ir pasidžiaugti gamta. Nusileidus į pakalnę no-

rintieji galėjo pasnūduriuoti ant paplūdimio prie Michigano ežero ar paplaukyti jame.

Tos dienos vakare visi subruzdavo į Korporacijos padalinių pasirodymo vakarą. Korporantai atskleidė eilėraščių, poemų knygas, deklamavo kaikiurių vaidinimų atskirus siužetus, eilėraščius. Malonu buvo stebėti ir visos salės reagavimą. Ir sėdintieji žiūrovai jautėsi esą vaidintojų dalimi, nes tie, kurie ten vaidino, skaitė ar deklamavo -- atstovavo jų padalinį. Tokiu būdu pora valandų prasilinko geroj nuotaikoj. Poto buvo šokiai. Daugiausia prie visų pasirodymų prisidėjo Chicago padaliny. Neatsiliko nuo jų ir Detroitas, Clevelandas ir net Bostonas.

PIRMADIENIS -- RUGPIŪČIO 25 DIENA

Pirmadienio rytą filisteris inž. J. Gaižutis skaitė paskaitą apie "Korporacijos organizavimą ir jos problemas". Jis kruopščiai teoretiškai išnagrinėjo korporacijos veikimo ir organizavimo klausimus. Kadangi korporacijos svarbiausias motyvas yra jaunimas, tad pirmiausia, anot jo, tenka visą dėmesį kreipti į jaunimą, stengtis jį pažinti. "Jaunas protas yra daug jautresnis, jis lengviau pagauna istorinius išpūdžius, regėjimu, klausia išsiskverbiam į vidų daug dalykų dėl kurių jam visai nereikia vargti. Jis tiems išpūdžiams lengvai pasiduoda... Subrendimas tik tada prasideda, kada yra pilnas su pratimas visų tų aplinkybių, kurios mus šiandien supa".

"Korporacijos tikslas yra, prie šio jaunimo prieiti ir jį padėti, kad jis ilgesniam laikui pasilikėtų lietuviškoj šeimoje. Tos organizacijos, kurias mes turime jaunimui bręstant, mums mažai padeda. Jos arba labai apgraiptom arba visai nesupajūdinamos jaunųjų su esančiomis studentų organizacijomis. Esant tokioms sąlygoms

jaunuoliai daugiausia nestoja į jokiais organizacijas. Sekanti mažesnė kliūtis yra tinkamų patalpų neturėjimas. Trečia -- mūsų nesekme organizacijoje yra stoka planavimo ateitin. Mūsų planai baigiasi šia diena. Mums trūksta dinamikos Sakykim nors ir mažas pajudėjimas truputį tą sunkų vežimą pastumia, bet toliau niekas nestumia, bai beveik gaila, kad iš vis buvo eikvota energija. Gal būtų svarbiausias trūkumas -- tai gerų pasišventusių organizatorių, kurie visų 24 valandų energiją pakuotų tik šiam darbiui. Mūsų veiklai pastiprinti būtų naudinga papildyti tradicijas, laikytis nuolatinės įtampos tarp padalinių ir vartoti visas propagandines priemones".

Po tų teoretinių pastabų, šių eilučių autorius apibūdino korporacijos veiklą atskirose vietovėse ir išnagrinėjo kai kuriuos trūkumus korporacijos veikloje.

Po vakarienos stovyklautojai susirinko prie laužo. Laužavietė buvo įrengta ant kalno, o pakalnėje mėnesienoj spindėjo Michigano ežeras. Vaizdas gražus. Ir malonu buvo žiūrėti į prie laužo susėdusius ir dainuojančius lietuviškas dainas, pritariant akordeono garsams (fil. Alg. Modestas) ir gražiam vyr. dainininko sen. R. Panaro balsui vedant. Neapsiėjo ir be bausmių už nedainavimą, kalbėjimą laike dainos ar kt. Bausmės buvo visuomet su dideliu humoru ir greitai korporantų orientavimusi išpildomos. Čia tenka didelę duoklę atiduoti ir stovyklos tėvūnui sen. R. Česui, kuris su visais juniorais turėjo gerokai padirbti gražiam laužui sukurti.

(Bus daugiau)

### K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9387

## ALYTIS ANDRIUS NORIMAS

(Dirvos konkurse 1968 m. laimėjusi II vietą novele)

(3)

Pajutęs, kad savo tonu ižeidė motiną, priėjo ir pabučiavo ją į skruostą.

-- Nėpyk, mamut, nebijok... Aš tik nuvažiuosiu ten kaip pirklys. Matai, jeigu siųstų ten kariškai apsirėngusį, tai ūkininkai prašytų brangiau... O kariuomenės dar negali daug pinigų pašarui išleisti... Dar mes biedni, mama...

Jis pats stebėjosi savo puikiai ir greit sugalvotu melu. Motina nieko neatsakė, maišydama verdantį viršulį. Ir sūnus jautė, kad ji netiki jo išgalvojimui, tačiau verčiau jam sumeluoti, kaip prasitariti ir išsiplepėti apie tokią slaptą ir pavojingą žygį.

-- O kada sugrįši?

-- Nežinau kaip seksis. Gal prieš sekmadienį, o gal ir vėliau.

-- Tai daug šieno reikės. Juk pulke arklių ne tiek daug yra.

Jausdamas motinos įtarinumą ir bijodamas išsiduoti, Klemensas nebegalėjo ilgiau virtuvėje išbūti.

-- Einu pas Agnė...

-- Pareik pietų!

Motina riktelėjo įkandini, bet Klemensas jau laukė. Sagstėsi milinė. Nors saulė švietė, bet šalto vėjo gūsių veržėsi pro drabužius ir smaigstė šalčio dūriais.

"Ar eiti pas Agnėlę? Juk ir ji pradės įtarinė-

ti... Visos bobos tokios. Tuoj kažin ką galvoja... Gal geriau ne!"

Sulėtino savo veržlumą. Dideliu klausuku atsisotojo prieš akis visas uždavins. Tarytum prieš neperlipamą mūrą atsidūrė. Nuo ko pradėti? Ką pirmiausia daryti?

Čia pat supunkstė arkliai. Dvejeto pakinkytos rogės tyliai prišliaužė, net Klemensas krūptelėjo. Vežėjas staubdydamas atsilošė.

-- Ar esi Klemensas Trumpūnas?

-- Taip, aš.

-- Sėskis!

Klemensas išsėdo į šlajas, atrėmęs kojas į skersinį.

-- Kur vežti?

-- Važiuk Alytaus -- Jiezno vieškelio. Prie Butrimonių kryžkelės išlipsiu.

Tada pats grįši atgal. O kuo pats vardu?

-- Kareivis Švoba... Švoba, Jonas.

Supratęs, jog kareivis neatpažino jame savarorio, Klemensas tylėjo, nes jau namie patyrė, kad kalbėjimas greičiau priveda prie prasitarimo. Išsitraukęs iš kišenės pypkę, prisikimšo tabako, užsidedė ir tylomis papsėjo. Tuo tarpu rogės jau šliaužė pro paskutines Alytaus užmiesčio trobas.

"Štai, Alytupio upelis. Jis trumpas ir mažas. Dabar dar ir užšalęs, nors nuo kelio ir nematomas. Va, toliau, Mirgrausėlės piliakalnis, apžėlęs jaunais medeliais.

"Kiek kartų čia vasaromis būvodavau! Ir su gimnazijos gegužinėmis, ir su Ange. Dar taip neseniai. Pernai per Jonines čia šokome... Per laužą šuoliais skridom, per liepsną ir žiežirbas... Pasakui Nemunu vainikus plukdėm... Ak, gražus tasai mūsų piliakalnis! Mirgrausėlė, sako, buvusi seno-

vės Lietuvos kunigaikščio Raimonio dukrelė... Agnė kažkodėl dažnai man vaidenas panaši į Mirgrausėlę... Kartais neatskiriu, ar tos pasakos yra apie ją, ar apie kunigaikščio dukterį. Mama bepasakodama, žinoma, gal daug pati pridėdavo... Bet Agnė, kaip ir ta Mirgrausėlė, pamilo mane, dabar irgi jau kareivį... O kunigaikščio dukrelei kriviai pranašaudavo vaidilutės ateitį, kad ji visą gyvenimą kursysianti amžiną ugnį. Bet pamilo mergaitė jauną ir dailų karžygį. Alytis jo vardas. Mirgrausėlė negalėjo gyventi be Alyčio, o jis be jos -- lygiai, kaip ir mudu su Agne. Jūdviejų laimė neilgai truko, nes kraštą užpuolė baisūs kryžiuočiai. Alytis turėjo stoti į kovą su priešais. Raimonio vedami, karžygiai krito vienas po kito, nes nesuskaitomi kryžiuočiai pulkai puolė it banga po bangos. Narsiai kapojosi kardu Alytis ir vis stengėsi prasiskinti sau kelią į tą kalnelį, kur Mirgrausėlė jau kurstė amžiną ugnį, ruošdamosi tapti vaidilute.

"Alyčio žirgas skrido lyg paukštis sparnuotą. Prasiveržęs pro priešių eiles, Alytis surado, pagaliau savo mergužę ir tuoj paslėpė ją požeminiame kalno urve. Nenorėjo jis, kad Mirgrausėlė priešams patektų. Žadėjo, nugalėjęs priešus, ją vėl iš urvo išvaduoti. Saugiai paslėpęs mergužę, grįžo vėl į kovą su priešu. Daug kryžiuočių lavonais pavertęs, pagaliau pats krito nuo žirgo, bet jau nebeatsipotrino... Mirtinai sužeistas ir gulintį žemėje jį įniršęs kryžiuotis užkaukino ilga ietimi.

"O vargšė Mirgrausėlė urve ilgai laukė nesulaukė bernelio... Nuo bado, troškulio ir pasiilgimo ilgai berykaudama ir ašarėles beliedama, visai nusibaigė. Jos gaudžios ašaros pritvinko urve ir prasiveržė tiekėti link Nemuno.

(Bus daugiau)



# TARP KANARŲ SALŲ IR ŠIAURĖS IŠKYŠULIO (4)

Prisižiūrėję miesto, prieš 11 val. naktį pasuko į uostą, kur jau seniai turėjo stovėti pakraščiu laivas, vardu "Erling Jarl". Tai pusiauplaukiantis hotelis, vežąs turistus, kartu renkąs vietos gyventojus iš vieno miestelio į kitą. Mūsų kelionė Norvegijos pakraščiais turėjo užtrukti 12 dienų ir turėjome padaryti apie 2500 mylių. Laivas 2098 tonų, darbą 16 mazgų greičiu per valandą. Smalsiai dairydami, suradome savoką su visais mūsų lagaminais joje. Ši kartą jį noma, tokiam mažame laive kajutė negalėjo būti didelė, bet lovos jau nesustatytos vieną ant kitos, o prie sienų, spintelė daiktams sudėti, staliukas su stalčiais, šiltas šaltas vanduo su veidrodžiu ir kitais prie taisiais skutimais ir t. t. Langelis į Dievo pasaulį ir dar dvi storos vilnonės antklodės einant į dėnį. Čia pat koridoriuje vonia - dušas. Nebuvo laiko dairytis, nes tuojuo buvome pakviesti į jaukią svetainę kur pamatėme likusius bendrakeleivius ir prisistatė mūsų grupės vadovas, jaunas, aukštas, dailus norvegas studentas, gražiai kalbąs angliškai ir kiek blogiau prancūziškai, anot vienos anglės, žinančios tą kalbą.

Mūsų kompanija trokšianti pamatyti vidurnakčio saulę, gan marga: 8 anglai, tiek pat amerikiečių, 3 prancūzai, po ra iš Pietų Afrikos, po ra iš Australijos, švedė, danė, izraelė, ir dar keli, berods, olandai. Ši-

R. SPALIS

ta kompanija buvo pastovi iki pat kelionės galo, bet vėliau teko susidurti su daug didesniu turistų skaičiumi. Lėktuvais, laivais ar kitaip pasiekę kurį Norvegijos uostą, jie parai, kitai ar ilgiau prisiglausdavo prie mūsų ir keliau iki kito kurio kelionės mazgo. Tų kajutių, klasių ir bunkerų laive buvo pilna. Ypač didelį skaičių turistų iš užsienio sudarė vokiečiai ir vėl amerikiečiai.

Nuvargę pramiegojome pirmą sustojimo vietą Maloy, kurią laivas palieka 8 val. Susipažįtam su laivu. Erdvu, vietos daug. pirmos klasės valgykla spalvinga, jauki, talpinanti apie 90 žmonių. Pasirenkam sau staliuką ir toji vieta prirašyta mums visai kelio nei. Lipame vis aukštyn ir prie kapitono kajutės taip vadinamas "saulės vonių denis". Kėdės skirtos sėdėti ir pasinausti. Vidurinė dalis to denio yra padengta stiklu, tik vienos šoninės atidengtos. Daugiausia čia ir sėdime, nes tų "saulės vonių" ne perdaugiausia, o šaltoko vėjo ir lietaus gan apstu, ypač labiau į šiaurę.

Laivas išplaukia į atvirą jūrą ir pusantros valandos skrodžia jos paviršių. Po to vėl plaukiame fiordu. Prasideda pūkūs, gyvi vaizdai. Vietos nuolat keičiasi: kalvos, uolos, miškai, gyvenvietės dygsta ir nyksta. Tokioje kelionėje veik kiekvienas apsirūpinęs žiūronais ir jų pagalba studijuojame abi puses. Dailis mūsų partijos tikrą, tik fotografuoja, filmuoja.

Artėjant prie garsios Molde. Ji guli prie fiordo, kurio tolumoje mato si 87-nios snieguotos viršūnės. Kadangi miestelis fiordo aukštumomis supamas lyg rankomis, klimatas ten malonus, auga gėlės, ypač mėgstamos rožės. Išlipame. Specialiu autobusu keliaujame po gražų, taip neįprastą Europoje miestelį, kartu taip charakteringą visai Norvegijai. Visi nameliai lyg medžio, dailiai lentomis apmušti, nes įtariu, kad namukai pastatyti (bent daugumoje) iš tokių cementinių plytų (vieną tokią mačiau statomą). Kiekvienas namas, paprastai dviejų aukštų, gražiai nužalotas ir tų spalvų margumas! Namai nesuvaryti vienas prie kito, bet kiekvienas stovi atskirai turi savo sklypelį, kur dažnai auga žydi įvairiaspalvė žolė. Gatvės plačios, apsodintos berželiais, švaru, gryna, erdvu ir po Europos susikimimo ir tvaiko čia tikras rojus akiai ir klausai. Kadangi daugelis Norvegijos miestų nukentėjo nuo karo, ypač pakraščiai, tai daugelis jų naujai atstatyti, gražiai perplauoti. Ypač puikios liuteroniškos kirchos. Jų moderniška statyba neįpauja didumu, be viskas padaryta, kad akis galėtų grožėtis, kartu žmogaus siela justų pils, kad ir be maldos. Traukia čia užteiti parymoti. Spalvų suderinimas ir spalvų panaudojimas tiesiog meistriškas.

Pasidžiaugę Moldės kilnumu, grįžome į autobusą ir pasukome į Kristiansundą, esantį už 43 mylių. Įdomu buvo keliau-

ti žeme ir keltis per pirmąjį fiordą.

Kristiansund nedidelis uostas, 40 metais smarkiai bombarduotas, gaisro metu netekęs 724 namų. Bet tos žaizdos dabar nesimato. Vis kas atstatyta.

Vietos Grand hotelyje buvome pavaišinti vakariene ir 10 val. naktį grįžome į mūsų laivą, kuris vėl plaukė atvira jūra. Kitą dieną pasiekėme Trondheimą, kur Anglijos karalienė vėliau apsisistojė ilgesniam laikui. Trondheimas trečias didumo Norvegijos miestas turintis 118,000 gyventojų. Judrus, kalvotas su vėšlia augmenija, garsus savo katedra dar iš 14-to šimtmečio. Aplankome muzikos muziejų esantį už miesto. Jį įkūrė rusų kunigaikštystė, ištėkėjusi už Norvegiją didiko. Jo buvusiame dvare ne tik įvairūs muzikos instrumentai, bet kai kurie originalūs, kuriais naudojosi didieji kompozitoriai, kurdami nemirštamus kūrinus. Kai kurių kambarių apstatymas, nuotaika byloja apie to laiko epochą. Muziejus tuo mielesnis už kitus lankytus, kad čia ne tik galima sėdėti ant visų epochos kėdžių, bet, kas svarbiau, vadovas groja žymesnius kūrinius, naudodamasis tuolaikiniiais instrumentais. Programa neperkrauta, duodama, kas įdomiausia, kas charakteringiausia. Po to dar vaišinami kava ir pyragaičiai, kad nepamirštumėm vietos sveikumo. Nenoromis apleidžiame Ringve muziejų, bet į Trondheimą dar kartą užsukome grįždami ir turėjome progos aplankyti kitą muziejų: senovės ūkininko ir bajoro pastatus, pasilinksinimo kambarius ir kitką. Buvo parodyta katedra ir kitos vietovės. Bendrovė, norėdama prieš galą palikti gerą

įspūdį, dar vaišino iškilmingam Britanijos hotelyje, bet tai mažiausia įstrigo į atmintį.

Tuo tarpu plaukiame vis toliau į šiaurę. Folda. Rorvik, siauras Stoksend kanalas ir sirenos perspėja kitus laivus, kad artėjame. Ketvirtą kelionės dieną 8 valandą ryto perplaukiame Arktikos Paralelę (The Arctic Circle). Tai simboli-zuoja didžiulis plieno globusas ant nedidelės plikos uolos. Kiek toliau matosi Svartiseno ledynas, kuris dengia 200 kvadratinų mylių ir kyla iki 5300 pėdų. Pasiekiam puikią Ornes vietovę, kur žalios saios, saulės, įlankėlės ir tie spalvingi namukai sukelia vėl žavęsi, nors jau tiek matyta.

Neįmanoma minėti visų miestelių, gyvenviečių kur sustojama, nors dažnai jos būdingos ir idomos. Laivui sustojus, patikrinam jo išplaukimo valandą ir įkrantą. Norisi ne tik pamiklinti kojas, bet susipažinti su vieta, karta užkopti į kokį artimesnį kalnelį ir pažvelgti iš viršaus. Tam tinka diena ir naktis, nes už anksčiau minėtos Arktinės Paralelės naktys pradeda blėsti, jos nepastebimos, jas pakeičia tam tikra pilka sutema, kuri vis trumpėja ir virsta diena.

Ketvirtą kelionės dieną, po 10 val. nakties beveik pusė keleivių viršuje. Prieš vidurnaktį laivas tyčia, turistų labui, pasuks į siaurą uždarą gamtos kanalą. Jei naktis bus palanki, dar matysime ir nepaprastai didingą saulės patekėjimą. Deja, vėjas staigia ir debesys kloja dangų. Nelyja. Artėja vidurnaktis. Plaukiame lyg tarp sienų pro didingą granitą, kurio viena pusė tartum siekia dangų. Tarp tos gamtos stichijos ir toje netemstančioje prieblandoje tai sudaro tokią fantastišką foną, kad žiūrovai neatplėsia akių, pamiršę viską, plėšiantį vėją, šaltį. Grūdamės ant kapitono tilto norėdami įamžinti tą patyrimą. Pro vėjo staigumą vos girdimai įjungtą kažkokią didingą simfoniją, kuri puikiai derinasi prie tos nuotaikos. Laivas vos apsisuka siaurame kanale ir grįžta atgal. Priekyje dabar atsiveria pasakiška panorama, ir jei dar tekėtų saulė, vaizdas būtų nepaprastas. Deja, de-ja... Tačiau ir šiaip tų prieblandų skaitumas, vandens kristolinis blizgėjimas, tamsūs granitai, susisupusios saulės kerėjo tiek, kad prarajom iki 2-os valandos ryto. Po to sušalę buvom pakviesti į valgomąją salę ir pavaišinti karštu bulionu. Dalis pramiegojo tą retą plaukinėjimą, mat, grįždami vėl turėjome užsukti į tą vietą, bet jau dienos metu. Tačiau kiekviena vieta reikalauja tam tikro specialaus apšvietimo, kad galėtų atskleisti savo burtus. Diena neatskleidė tų burtų, parodė tik eilinį grožį ir mūsų vadovai žinojo, tai, todėl ir ragino pabudėti naktį.

Kuo arčiau į North Cape, tuo niūresnė gamta, plikesnės uolos. Vis dažniau lyjant, vis la-

## ŽVILGSNIAI

Kęstutis Gaidžiūnas

Šeši, iš aštuonių žmogų žudyste apkaltintų Žaliųjų Berečių bus kariuomenės teisiami -- skelbia Amerikos karinė vadovybė iš Vietnamo.

Šis pranešimas seka virš dviejų mėnesių trukusį tyrinėjimą, spekuliaciją, gandas -- įvykių pavertusių nekasdienine sensacija. Tarp teisiamųjų bus ir pulkininkas Robert Rheault, buvęs visų Žaliųjų Berečių Vietnamo vadas.

Sekant šiuos įvykius kyla vienos neatsakomos klausimas -- kaip ir kodėl šis įvykis pasiekė šį sensacijos stovį.

Stebėtojų nuomone arešto įsakymas atėjo iš "pačios viršūnės" -- generolo Creighton Abrams, JAV kariuomenės Vietnamo vado. Saigono gandai, pagal Time žurnalą, bent dalinai, teisingai skelbia tris galimas teorijas:

1) Nužudymas iliapsnogo senai rūkstantį nepasitenkinimo laužą tarp kariškių ir Central Intelligence Agency, su Žaliomis Beretėmis pačiame nedėkingiausiame viduryje. Sakoma, šiuo įvykiu generolas Abrams išpėja CIA toliau neikišti nagų prie Žaliųjų Berečių.

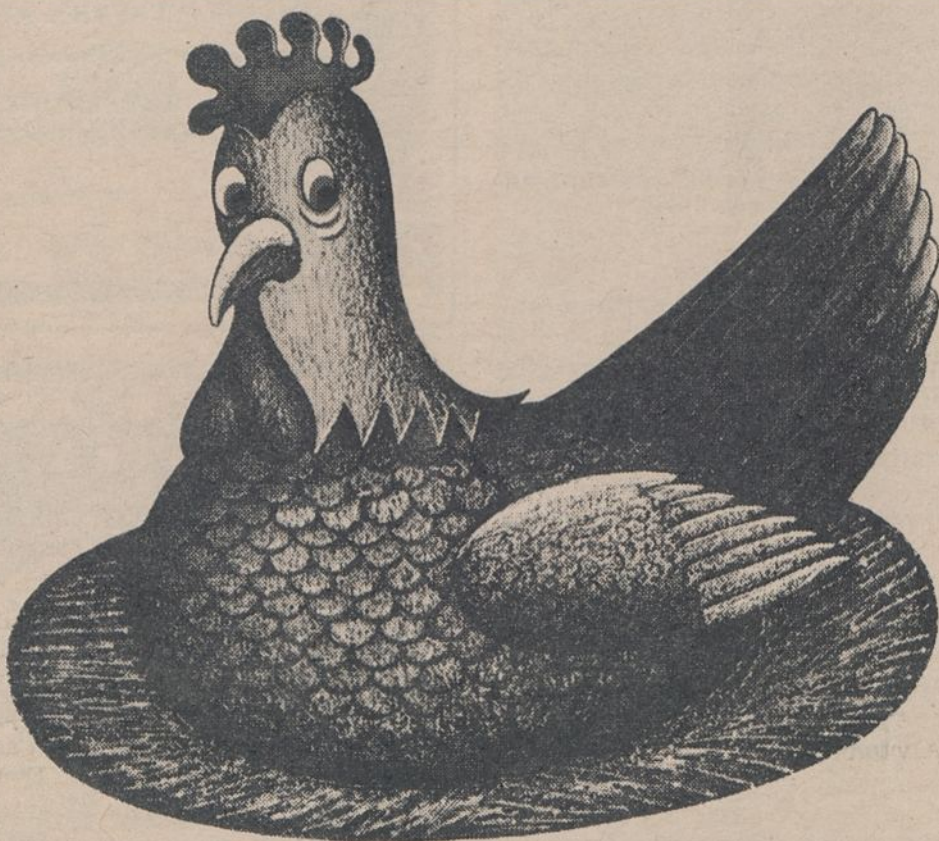
2) Nužudytasis buvo ypatingai svarbus agentas ar prezidento Thieu igaliotinis iš Hanoi, ar Šiaurės Vietnamo kurjeris su "neliečiamybės" statusu. Tai dainai išaiškintų CIA pavėluotą nužudymo atsaikimą.

3) Ir galbūt, šis visas įvykis yra priprastas, bet šį kartą milžiniškas karinis nesusiipratimas. Abrams, šnipo pašalinimu galėjo būti gerokai nepatenkintas ir išsitarė kąd "mes juos turime sutvarkyti". Ir energingas pavaldinys, pilnai nesupratęs išsireiskimo, uždarė kaltinamuosius kalėjiman. Ir nespėjus visą įvykį tyliai numalšinti, gynybos advokatai jau pilna gerkle šaukė visam pasauliui.

Neatsižvelgiant į tiesą, kariuomenei jau per vėlu užmerkti akis. Žinoma, ar teismas, jei jis tikrai iš viso ir bus, atidengs pilną tiesą ar ne, ir ar ji bus viešai paskelbta, kelia visą eilę naujų klausimų ir spėliojimų.

Sekantį kartą: Žaliųjų Berečių pradžia.

## Atsikovėpk. Turi dar 10 dienų ekstra savo pinigų padėjimui.



Padėk prie savo taupymų sąskaitos iki spalio dešimtos ir gausi nuosimtį nuo spalio pirmos.

**Cleveland Trust**

Member F.D.I.C.

biau besisupant į vilnonės antklodės, mažėjo ir mūsų būrelis ten viršuje, saulės vonių denyje. Beliko tik vaizdų mėgėjai, kurie nepaisė bet kokio prajovo.

(Bus daugiau)

**MEAT PACKAGING and PROCESSING POSITIONS AVAILABLE APPLY AT: PESCHKE SAUSAGE CO.**  
800 CONANT DETROIT, MICH.  
Hours: 8 A. M. to 2 P. M. (77-86)



## Prano Baltuonio originalūs darbai Bostone

Irena Kostkevičiūtė, parašiusi vertingą monografiją apie lietuvių liaudies skulptorių Vincą Svirskį (1966 m. Vagos leidinys), susitiko Svirskio mokinio Petro Vaitkevičiaus sūnų, kuris jai papasakojo tokią istoriją: "Pradėjo tėvukas pats dirbti. Turėjo prisidirbęs visokių lazdu, apaštaliukų, inkilų, paukščių, šunų... Yra kito darbo, o jis dirba juos, arba meta viską ir važiuoja į Kėdainius, veža ant parodos į turgų. Perka moliavą, brangi būdavo. Užtat motina labai pykdavo.

Kartą nuvažiavau drauge su tėvu į mišką. At rado jis gražų margą kelmą, išsikapojo ir parsivežė. Vakare ėmė kalinėti ir gulti ilgai nėjo. Kitą rytą atsikelia, čiupt čiupt, bet niekur neranda kelmo...

-- Kur kelmas?  
-- Po pečium pakišau,  
-- ramiai atsakė motina".

Petras Vaitkevičius, drūčiai supykęs, riebiai nusikeikęs, po to su žmona savaitėnekalbėjęs, su širdgėla ištars tokius žodžius: "O aš būčiau tokį briedį padaręs!"

Prano Baltuonio žmona, Kretingos krašto žemaitė, energinga moteris, yra Vaitkevičienės priešingybė. Kiek mes ją spėjom per porą dienų Bostone pažinti, nesunkiai galėjom susidaryti įspūdį, kad ji dėl

savo vyro darbų, tur būt, nepabūgtų į kovą stoti ir su gladiatorium. Kalbos nėra, kiekvienam meni-

ties. Štai jų nors keletas: Ryto malda, Taika, Sukakmenėję žvėriukai, Amazonė, Apkabink mane, Mergaitė prie šulinio...



PR. BALTUONIS

Taika.

ninkui tokia žmona būtų didelė pasirtis, nesgi vienam nelengva rungtis ir dėl to paprasto išsilikymo žemės paviršiuje...

Tačiau Pr. Baltuonio darbų medžiaga yra ta pati, kurią naudojo V. Svirskis, P. Vaitkevičius ir šimtai kitų mūsų liaudies kryždirbių ir skulptorių. Toji medžiaga ne granitas ir marmuras, o medis, kuris džiūsta ir plyšinėja saulėje, pū



Pr. Baltuonis -- Svajonė.

Pr. Baltuonio darbų medžiagos specifika -- medžių kelmeliai, tų kelmelių dalys ir įvairių pavidalų medžių šaknys. Pats menininkas, bandydamas savo darbus apibūdinti, yra pasakęs, kad kiekviena medžio šaknis esanti nepakartojama ir įkvepianti jam vis naują mintį ir idėją. Galimas dalykas, kad taip yra, bet, man regis, jį pats pats reikiama turėti nemenką aruodą minčių ir idėjų, kad pajėgtum žemės sunarpliojimo šaknyje kuo nors išvelgti.

Pr. Baltuoniui išvalgumo anaipol nestinga. Keliasdešimty parodoj išstatytų skulptūrų pasikartojimų tikrai nėra, o tai, be abejonės, liudija turtingą meistro fantaziją. Ir jo darbų pavadinimai nestokoja vaizdinimo ir poetinės min-

ties. Štai jų nors keletas: Ryto malda, Taika, Sukakmenėję žvėriukai, Amazonė, Apkabink mane, Mergaitė prie šulinio...

Skulptorius Pr. Baltuonis, nors vartoja tą pačią medžiagą, kurią vartojo lietuvių liaudies meno drožinėtojai ir skulptoriai, savo darbų žanru yra nuo jų nutolęs -- jis nedirba tradicinių kryžių, koplytstulpių ar koplytėlių, jis yra atskira ir savaiminga asmenybė. Amerikiečiai iš medžio šaknų bei šakų dirba taikomosios dailės dalykus, pvz., žvakides ar kurį nors kitą namų apyvokos daiktą, gi Pr. Baltuonis ir čia nėra paskui. Jo darbai praktiškai būtis reikalui nepritaikomi, jie yra grožio ieškojimo sferoj.

Kiek turiu žinių, Pr. Baltuonis ankstyboj jaunystėj neturėjo galimybės dailės meną studijuoti, į tas studijas jis pasinėrė tik prieš keletą metų. Matyt, žmoguje slypėjo nemenki gabumai, apstas kūrybinės energijos, nes jis, palyginti per trumpą laiką, pajėgė apvaldyti medžio skulptūros techniką. Pr. Baltuonio dabal pasizymi geru skoniu, žinoma, yra išsilaisvinę iš liaudies, meistrų kūrybinio naivumo, skamba savaimingumu bei originalumu.

Medžiaga vienaip ar kitaip veikia kiekvieną meno kūrėją. To veikimo negali išvengti ir Pr. Baltuonis. Jo darbuose nesunkiai aptinkami realistinės ir abstraktinės dailės bruožai. Kur medžiaga pasidavė, skulptorius priartėjo prie realizmo, kur to nebuvo, lima pasiekti, jis palinko į abstraktą! Gi kai kurie jo kūriniai, berods, yra realizmo ir abstraktizmo "taika", nes tokią mintį meistrui pakišo žemėj atrasta medžiaga.

Realistinės dailės bruožų turi Pr. Baltuonio Reveransas, Amazonė, Apkabink mane, Ėmi mas į dangų, ypač išpuodingi darbai Ryto malda, Taika, iš stamboko kelmo, lyg obeliskas, kylanti Egiptietė, Sukaktuvinis valsas ir būrys paukščių, žvėrių ir žvėrelių. Abstraktui giminingi būtų Žaismas ban gomis, Prieš vėją, Turty ieškotojai, Iš ryto, Su akmenėję žvėriukai ir kt. Tačiau Pr. Baltuonio kūryboj nėra nei gryno realizmo, nei, jei taip galima sakyti, tobulo abstrakto. Visuose jo darbuose plazda originalus pasaulio suvokimas, savaiminga dvasia.

Berods, dėl to originalumo Pr. Baltuoniodarbai pakartotinai buvo rodomi Montrealio Expo



Pr. Baltuonis -- Egiptietė.

67, o taip pat ir tos parodos pratęsimuose, pvz. Man and his World 1969. Tai ženklas, kad Kanados menininkų ir visuomenės tarpe mūsų žemaitis savo darbais išsikovojo pripažinimą ir pasisekimą. Lietuvių tarpe ne taip sklandžiai viskas eina, be abejonės, taip neturėtų būti, bet gi... dažniausia mūsų tarpe taip būna...

Bostone Pr. Baltuonio darbų parodą surengė kult. subatvakarių rengėjai, tuo pradėdami XI savo veiklos sezoną. Parodą aplankė apie porą šimtų Bostono lietuvių, nors ji buvo atidaryta

tik du vakarus ir vieną dieną. Savo darbų menininkas čia paliko, berods, 25. Kita Pr. Baltuonio skulptūrų paroda būsianti Chicagoj.

Spalio mėn. kult. subatvakaris: yra skiriamas Vaidganto 100 metų gimimo suakčiai minėti. Minėjimą rengia LB Bostono Apylinkės valdyba, kurios pirmininkas šiuo metu yra dr. St. Jasaitis, ir Kult. subatvakariams rengti komisija prieky su pirm. inž. Ed. Cibu. Parengimas įvyks ne šeštadienį ir ne ALTS-gos nmuose, o sekmadienį, spalio 19 d. 4 val. po pietų Amerikos Lietuvių Piliečių d-jos IIIA salėj, So. Bostone.

St.S.

### FOOD PROCESSING

#### MEN NEEDED IMMEDIATELY

Openings in Production and Sanitation

1st and 2nd shifts. No layoffs. Good starting wage and excellent benefits. Advancement opportunity. Find out what we can offer you. Interviews 1 to 3 p.m., Monday thru Friday, or call

243-0700

#### STOUFFER FOODS

Division of Litton Industries  
5750 Harper Rd. Solon, Ohio

An Equal Opportunity Employer

NEPAMIRŠKITE  
ATNAUJINTI  
DIRVOS  
PRENUMERATĄ

### EXCELLENT OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED

#### INSPECTOR

For die inspection and machine parts

We offer: Excellent working conditions in new plant facilities (39th and Shoreway). Good starting rate. Excellent profit sharing pension plan... paid hospitalization... unlimited growth opportunity.

We are: The largest investment costing tooling facility in the country... Manufacturers of special machines for the investment costing... Plastic and wax injection molders... Expanding continuously.

For confidential interview apply in person.

#### TEMPCRAFT

39th & Marginal (off Shoreway)  
Cleveland, Ohio

(75-77)

### LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

## MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS  
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

## PETKUS

LAIOTIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.





JUOZO MULIOLIO  
TRAGIŠKA MIRTIS



A.A. J. Muliolis - Mull

Praeitą savaitę mirtis netikėtai paėmė iš Clevelando lietuvių tarpo vieną žymų čiagimį lietuvių — Juozą Muliolį (Mull). Rugšėjo 25 d. apie 4 val. po pietų, jis rastas negyvas garaže prie savo įstaigos ir šalia gulėjo jo revolveris.

Velionis Juozas ir jo brolis adv. Donaldas vertėsi namų ir kitokių apdraudom bei nejudamo turto prekyba.

Baiges Cathedral Latin mokyklą ir Ohio State Universitetą, II Pas. karo metu jis buvo pasiekęs kapitono laipsnio ir užsitarnavęs pažymėjimus.

Grįžęs į Clevelandą, jis įsijungė į savo tėvo įstaigą, bei kartu veikė ir politikoje, demokratų partijoje. Buvo Cuyahoga apskrities rinkiminės tarybos narys, demokratų partijos vykdomasis sekretorius, pernai kandidavo, bet nelaimėjo, į apskrities šerifo vietą. Tai buvo aukščiausiai pasiekęs politikas clevelandietis lietuvis.

Po tragiškos savo pirmosios žmonos mirties 1951 m. velionis buvo vedęs antrą, su kuria išsiskyrė ir vėliau vedė trečią žmoną.

Velionio brolis adv. Donaldas pareiškė nematęs priežasties, kodėl kas nors būtų norėję jo brolių nužudyti, arba kodėl jis pats turėjo nusišauti.

A. A. Juozas Muliolis palaidotas pirmadienį. Apeigos buvo atlikta Jakubs laidotuvių namuose, 936 East 185 Street.

K. S. K.

## TĖVYNĖS GARSŲ RADIOJO DVIDEŠIMTIES METŲ MINĖJIMAS-BANKETAS

ĮVYKSTA SEKMADIENĮ,  
SPALIO 12, 4 VAL. P. P.  
ŠV. JURGIO SALĖJE.

PROGRAMOJE DALYVAUJA SOLISTĖS  
Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė ir  
Aldona Stempužienė

KOKTEILIAI, IŠKILMINGI PIETŪS, PAGERBIMAS  
RADIOJO STEIGĖJŲ IR RĖMĖJŲ.

PRAMOGINĖ MUZIKA IR ŠOKIAI, GROJANT  
JONO PAŽEMIO ORKESTRUI.

Kvietimai \$6.00 asmeniui. Gaunami pas A. V. Jonaitį telef. 381-0930, Radijo vedėją telef. 382-9268 ir visus komiteto narius.

Dalyvaukime radijo valandėlės minėjime, remkime jos veiklą!

Minėjimo Komitetas

• **Komp. Darius Lapinskas** akompanuos solistėms Juzei Krištolaitytei-Daugėlienei ir Aldonai Stempužienei, kurios dainuos sekmdienį, spalio 12 d. Tėvynės Garsų radijo dvidešimties metų minėjimo koncerte. Minėjime dalyvaus senatorius Wm. Saxbe, Tautybų Sąjūdžio pirmininkas ir kandidatas į Clevelando miesto merus Ralph Perk, WXEN-FM radijo stoties gen. menedžeris Leslie Dus ir jo žmona, kuri yra Clevelando Filharmonijos orkestro direktorių tarybos narė. Kvietimus į Tėvynės Garsų minėjimą-banketą reikia užsisakyti iš anksto pas A. V. Jonaitį telef. 381-0930 arba radijo vedėją telef. 382-9268.

• **Dr. R. Kašuba ir dr. S. Matas**, iš Clevelando, dalyvaus Chicagoje įvykstančiame pirmame lietuvių mokslininkų suvažiavime ir lapkričio 28 darys pranešimą "Medžiagų ir energijos technologija".

• **Lithuanian Village Inc.** naujuoju bendrovės pirmininku išrinko visuomenininką Tėvynės Garsų radijo vedėją J. Stempužį. Jo pavaduotoju ir b-vės raštinės vedėju yra vicepirmininkas Z. Dučmanas. L. Staškūnas išrinktas vicepirmininku ir namų valdytoju, o jo pavaduotoju yra dir. Jonas Švarcas. Planavimo k-jos pirmininku perrinktas V. Vinclovas. Į Planavimo k-ją dar įėjo naujasis b-vės direktorius dr. Edm. Lenkauskas. Parengimų k-jos pirmininku išrinktas ilgametis šios b-vės direktorius J. Malskis, nariu į šią k-ją įėjo S. Lukas. P. Stempužis išrink-

tas b-vės sekretorium, J. Apanavičius — finansų sekretorium, E. Samas — išdininku. Kontrolės k-jos pirmininku išrinktas dir. Stasys Mačys, kuris k-ją papildys dvejais asmenimis iš b-vės akcininkų tarpo.

Lithuanian Village b-vės Planavimo k-ją sudaro kontaktus ir apžiūri visus N. parapijoje bei miesto rytuose esančius pardavimui sklypus, kad galima būtų greičiau realizuoti naujų lietuvių namų statybos planus.

Iki Clevelando mero ir miesto tarybos atstovų rinkimų stengiamasi užbaigti planavimo darbus, kad po rinkimų jau būtų galima valdžios įstaigose aiškintis dėl zoninimo ir statybos leidimų. B-vės direktoriaus nuširdžiai rūpinasi šiais klausimais ir kai tik atsiras naujų ir konkrečių duomenų painformuos plačiau visuomenę.

Lapkričio 22 d. Lithuanian Village rengia Lietuvių salėje savo metinį vakarą.

• **Moteriškas lietpaltis** buvo sukeistas Dirvos vakare, paliekant tos pačios spalvos didesnio numerio. Dėl atsikeitimo prašome skambinti Dirvai, arba palto savininkei tel. 692-0281.

• **Moterų Sąjungos 36 kuopa** rengia metinę vakarienę spalio 5 d., 5 v. p. p., šv. Panelės N. P. parapijos salės valgykloje.

Vakarienės metu veiks laimės šulinys. Brangius fantus kuopai yra paaukoję šie geradariai: dail. K. Šlapelienė vieną iš savo paveikslų, Samo brangenybių krautuvė rankinį laikrodį

ir lietuvių bankai Superior Savings 25 dol. vertės boną. Už šias brangias dovanas kuopos valdyba nuoširdžiai dėkoja.

Kuopos valdyba maloniai kviečia visus lietuvius dalyvauti šioje mūsų metinėje vakarienėje.

• **Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.**

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

**MODERNUS BUNDALOW**, netoli ežero, ir Neff Road. Naujesnis, du miegamieji, pusiau bungalow. Įrengtas rūsys, uždara veranda, dviem automobiliams garažas. Puikiai sutvarkytas kiemas. Arti prie visko. Kaina aukščiau 20. VERA L. SULAK, IV 1-3413.

**PARDUODAMOS NAUJOS KANKLĖS.** Kaina \$80. Telefonas 541-1432, po 4 val. po pietų. (76-77)

### WOODWORKING

Moulder Operator  
Must be able to set up  
and operate machine,  
grind knives, etc.

SYL ROBERTS, MILL SUPT.  
BIG FOUR LUMBER CO.  
700 Granger Rd., Cleveland, O.  
(77-83)

WANTED AT ONCE  
1st CLASS

STEEL FABRICATION MEN  
for small misc. Iron Shop. Steady work for qualified men. Days.  
313-689-9180  
(73-78)

Wanted at once  
experienced

### MOLDERS

with brass & aluminium  
experience. Steady  
work. 50-hour week.

Ask for Mr. Fortenbacher.

NOREN PATTERN &  
FOUNDRY CO.  
Fruitport, Mich.  
616-865-3192  
(71-80)

### WANTED PRODUCTION WORKERS

3-11 Shift and 11-7 Shift  
No Experience required,  
Good Wages and Fringe Benefits

**Hercules  
Drawn Steel Corp.**  
38901 Amrhein, Livonia, Mich.  
(77-79)

### CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 5 D. Madų paroda. Rengia Korpi Giedra.

SPALIO 12 D. Tėvynės Garsų radijo 20-ties metų sukakties minėjimas.

SPALIO 25 D. Rudens balius -- abiturientų pristatymas visuomenei. Rengia LB Ohio apyg. jaunimo sekcija.

\* SPALIO 26 D. Bruno Markaičio koncertas Nauj. parapijos salėje.

LAPKRIČIO 2 D. Clevelando Skautininkų Dr-vės ruošiamas v.s. dr. D. Kesinaitės minėjimas -- 5 metų sukaktis nuo jos mirties.

LAPKRIČIO 22 D. Lithuanian Village Bendrovės metinis balius - koncertas.

LAPKRIČIO 29-30 D. Balfio 25 metų sukakties minėjimas. Rengia Balfio Clevelando skyrius.

1970

KOVO 14 D. Kaziuko mugė Naujosios Parapijos salėje.

Skaityk ir platink  
DIRVĄ

### HELP WANTED MALE

## TECHNICIANS PICKER X-RAY

Electronic Technicians  
Electronic Testers

To work on the following units  
Solid state electronic controls  
Close circuit TV systems

Special applications of various camera systems (cine cameras, 35 and 70 mm) and their associated electronic controls.

Special applications of various optical and imaging devices.

Rate to \$4.09 per hour plus excellent fringe benefits.

If you qualify call Mr. Frank Novsak, 449-3000.

**Picker Corp.**

595 MINER RD.

Located 1 mile north of Wilson Mills Rd., just west of Interstate 271.

An equal opportunity employer

(76-78)

### PRODUCTION WORKERS

### IF

You want steady work the year around with good hourly rate plus bonus, plenty of overtime, company paid Hospitalization and Life Insurance, plus vacation and paid holidays come to...

**MICHIGAN SEAMLESS TUBE CO.**  
400 Wm. N. McMunn St. South Lyon, Mich.

An equal opportunity employer

(77-78)

**DUE TO NEW EXPANSION  
SPECIAL MACHINES  
FIXTURES—TOOLING  
DESIGNERS—DETAILERS  
RADIAL DRILL OPERATORS  
LINEBURNERS  
TRANSFORMER ASSEMBLERS  
CUT OFF SAW OPERATORS**

Maximum Benefits  
58 Hour Work Week

**DOLLAR ELECTRIC CO.**

31200 Stephenson Hwy.  
Madison Heights, Mich.

(75-78)

*Naturally*

# SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909  
798 EAST 185th STREET  
6712 SUPERIOR AVENUE  
13515 EUCLID AVENUE

HOME and  
REMODELING  
LOANS  
....  
INSURED SAVINGS

**DELLA E. JAKUBS & SON**  
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.  
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue  
361-1763

936 East 185th Street  
531-7770

NOW....

on  
**PASSBOOK SAVINGS**

(per Annum)

All deposits made by OCTOBER 15th earn interest from OCTOBER 1st

**5 1/4%** on SAVINGS CERTIFICATES

**ST. CLAIR  
SAVINGS**

813 EAST 185TH STREET/481-7800

6235 ST. CLAIR AVENUE/431-5670 • 25000 EUCLID AVENUE/261-1200  
26000 LAKE SHORE BLVD./731-1200 • 6135 WILSON MILLS ROAD/449-2900



# DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MIRĖ JUSTINAS  
VAIČAITIS



A.A. Justinas Vaičaitis

Netikėtai Bostone mirė aktyvus tautininkų veikėjas Justinas Vaičaitis.

J. Vaičaitis gimė 1904 m. gegužės mėn. 27 d. Raseinių apskr., Šimkaičių v., Staknių km. Lietuvoje mokytojavo gimnazijoje, vėliau studijavo VD Universitete teisę ir dirbo prisiekusiu revizorium valstybės kontrolėje. 1944 m. pasitraukė į vakarus. Šveicarijoje, Berne buvo liet. komiteto pirmininku. Bendradarbiauvo su dr. A. Geručiu. 1949 persikėlė į Australiją, kur 1950 m. išrenkamas Australijos LB krašto valdybos pirmininku. Ir tose pareigose išbuvo iki išvykimo į JAV.

1953 m. rudenį apsigyveno Bostone. Čia išrenkamas porai kadencijų ALT S-gos Bostono skyriaus pirmininku. Vėliau porą metų pirmininkavo Kultūriniais Subatvakariams. Buvo SLA kuopos sekretorium ir kt. pareigose. Išrenkamas ir So. Bostono Liet. Piliečių Draugijos direktorium ir kontrolės komisijon. Rėmė BALSą, skautus, sportininkus, ypač būdamas Australijos krašto valdybos pirmininku.

Kol jėgos leido velionį Dr. Jokūbas J. Stukas, traukė lietuviška, tautinė Lietuvos Vyčių pirminin-

veikla. Buvo santurus, darbe patyręs, žmones ir valdybų narius mylėjo, bendradarbiavo su visais, kito nuomonę gerbė, tačiau ir savąją turėjo.

Palaidotas iš liet. šv. Petro parapijos bažnyčios rugsėjo 29 d. Forest Hills kapinėse. Gili užuojauta našlei, broliui ir kt. artimiesiems.

A. V.

• **Dirvos novelės konkursui** dar gautos šios novelės: "Daiva", "Globėjo įtaka", "Tik per mano lavoną", "Šalia milžinų", "Staiga skleidės tamsa", "Į šviesų gyvenimą".

• **Stasys Jazbutis**, gyv. Miami Beach, Fla., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 10 dol. už kurią nuoširdžiai dėkojame.

• **Wisconsino Lietuvių Dienos** komitetas, per savo pirm. Joną Milišauską atsiuntė 5 dol. auką Dirvai, už Lietuvos Dienos pagarsinimą.

Už auką dėkojame.

NAUJAS VILTIES  
DRAUGIJOS NARYS



Dr. Jokūbas J. Stukas, Lietuvos Vyčių pirminin-

kas, per mūsų bendradarbių St. Lukoševičių, Elizabeth, N. J., įmokėjo 25 dolerius, įstodamas į Vilties Draugiją.

Dr. J. Stukas, žinomas visuomenininkas, baigęs tarptautinės prekybos studijas, o 1956 filosofijos daktaro laipsniui gauti parašęs disertaciją apie Lietuvos tautinį atgimimą, profesoriauja Seton Hall universitete. Aktyviai reiškiasi lietuviškoje veikloje, ilgus metus vadovauja Lietuvos Atsiminimų radijo programai, vienas pirmųjų suorganizavęs televizijoje lietuviškus pusvalandžius, išleides daug liet. muzikos plokštelių. Aktyviai dirba lietuvių politinėse ir labdaros organizacijose.

• **Keliaudami į Floridą** iš anksto pasirūpinkit kur apsistoti. Labai graži vieta yra p. Jazbučių Mary-Annette motelis, 8910 Collins Ave., Surfside, Miami Beach, Fla. 33154, tel. (305) 865-9258 arba 865-2678. Visi kambariai šaldomi ir motelis yra prie vandenyno. Automobiliams pasistatyti nemokamos vietos.

Čia galima visad sutikti daug lietuvių, atstogaujantių iš įvairių miestų.

• **Lietuvių Profesorių Draugija Amerikoje** šaukia savo narių visuotinę suvažiavimą lapkričio 30 d., sekmadienį, 3 val. Chicagoje. Bus paminėtas L. P. D. A. dvidešimtmetis, aptarta praeitės ir ateities veikla, išrinkti centriniai organai. LPDA valdyba prašo visus gerb. Kolegas atsiliepti, pranešti ar malonės atvykti ir dalyvauti. Atsiuntusiems savo dabartinius adresus bus suteiktos suvažiavimo darbotvarkė ir apyskaita. Mirus valdybos išdėstymui (A. A. dipl. inž. Kazys Paukštys) ir sekretoriui (A. A. kompozitorius Juozas Bertulis) — laiškus su priedais malonėkite kreipti šiuo adresu: St. Dirmantas, 6616 So. Washtenaw, Chicago, Ill. 60629.

TAUTIETI, BALFAS  
BELDŽIASI Į Jūsų  
DURIS!

Bostono Balfos skyrius šiais metais švenčia 25 metų šalpos darbo sukaktuves. Balfos pirm. kun. V. Martinkus savo laiške bostoniečiams rašo, kad Balfas ir šiandien yra nemažiau reikalingas, negu tai buvo prieš 25 metus.

Mielas ir brangus lietuvi, visiems yra aišku, kol Lietuva pavergta, tol joje bus kankinių, persekiojamų ir kalinamų, bus badaujančių ir visakeriopame nedateklųjų gyvenančių brolių ir sesių, senelių, našlaičių, ligonių ir našlių su mažais vaikais. Vergija yra baisi žmonijos nelaimė ir visos pavergtos tautos stengiasi jos atsikratyti ir prieš ją kovoja visomis išgalėmis.

Balfas prašo, kad jūs būtumėte dosnūs ir ištiestumėte savo gailestingumo ranką ir sušelpumėte varge esančius tautiečius.

Balfos Bostono skyriaus vajas prasideda š. m. spalio 1 d. O parengimas lėšoms sutelkti įvyks spalio 5 d., sekmadienį, 5 v. p. p. Lietuvių Piliečių Draugijos III aukšto salėje, So. Bostone. Bus trumpa paskaita, meninė programa ir visi bus pavaišinti kavute. Taip pat veiks bufetas ir baras. Įėjimas tik \$2.00. Be to, bus pristatyti Balfos Bostono skyriaus įkūrėjai ir darbuotojai, o Balfos Centro pirmininkas kun. V. Martinkus įteiks jiems atitinkamus pažymėjimus. Balfos Bostono skyriaus valdyba visus nuoširdžiai kviečia dalyvauti parengime ir lėšų sukelimo vajuje.



New Yorko ir New Jersey apylinkių Dantų Gydytojų draugijos naujoji valdyba. Iš kairės: pirm. dr. Felomena Ignaitienė, išd. dr. Regina Saldaitienė ir sekr. dr. Birutė Paprockienė.

L. Tamošaičio nuotrauka

## IŠ DANTŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS VEIKLOS

\* **DR. ST. BIRUTIE** nės namuose įvyko metinis New Yorko ir New Jersey apylinkių Dantų Gydytojų Draugijos susirinkimas, dalyvaujant gausiam skaičiui narių. Buvo sprendžiami esamieji reikalai ir išrinkta nauja valdyba šio sąstato: dr. F. Ignaitienė, dr. B. Paprockienė ir dr. R. Saldaitienė.

Taip pat, kaip ir kiekvienais metais dr. F. Ignaitienės rūpesčiu surinkta nemaža suma siuntiniais paremti invalide kolegę, gyvenančią Lie-

tuvoje.

Po oficialios susirinkimo dalies, visos narės buvo malonios šeiminkės pakviestos prie elegantiškai paruošto stalo ir skaniai pavaišintos. Po vaišių sekė įdomi dr. J. Snieskienės filma iš kelionės po Meksiką.

Rugsėjo 19 d. valdybos posėdy pasiskirstyta pareigomis sekančiai: pirminkė -- dr. Felomena Ignaitienė, sekretorė -- dr. Birutė Paprockienė ir išdėstė -- dr. Regina Saldaitienė.

## SKAUTŲ STOVYKLOJE "TRAKAI"



Brolių štabas. Iš kairės Algis Valančiūnas, Jonas Bielkevičius, Rimas Zinas, kun. A. Saulaitis ir Česlovas Kilijulis.

Atlanto rajono skautų-čių stovykloje "Trakai" kuri įvyko rugpjūčio 24-30 dienomis, Spencer, Mass., stovyklavo apie 300 sesių ir brolių.

Labai gražiame pušyne, prie mėlyno ežero, lyg Trakuose, išdygo pilnas miestas palapinių. Sekmadienį 5 v. v. skautės, skautai, paukštytės ir vilkiukai, vyčiai ir vyr. skautės, vadovės ir vadovai išsirikiavo oficialiam atidarymui. Ap link juos supo tėveliai, giminės ir svečiai. V. s. P. Molis, bendros stovyklos viršininkas sveikino visus susirinkusius ir paskelbė, kad šioje stovykloje pagrindinis dėmesys bus kreipiamas į lietuvių kalbos vartojimą. Sveikino raj. vadeivė s. L. Milukienė, sesių pastovyklės virš. ps. G. Stankūnienė, paukštyčių viršininkė s. R. Lora, vilkiukų stov. virš. R. Jakubauskas.

Sesijų stovykloje vyko skiltininkų kursai, kuriuos lankė 43 skautės, taip pat vyko greitosios pagalbos ir laužavedžių kursai, pionierijos naudojimas -- uždaviniai. Brolių stovykloje vyko skiltininkų kursai, užsiėmi-

Laima Dapkutė, Tadas Osmolskis, Darius Subačius ir Algis Valančiūnas.

Stovyklą aplankė daug svečių. Iš skautų svečių buvo v. s. A. Saulaitis, v. s. O. Saulaitienė, kun. V. Bitinas, kun. J. Pakalniškis ir kiti.

## LIETUVIŲ MOKSLININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Lapkričio 26-30 dienomis, Chicagoje įvyks pirmasis išėivijoje lietuvių mokslininkų suvažiavimas -- Mokslų ir Kūrybos Simpoziumas. Suvažiavimas yra kviečiami Kanados ir Amerikos lietuviai mokslininkai ir profesionalai. Pagrindiniai šio simpoziumo tikslai yra šie:

1. Sudaryti patogias sąlygas tarpusavio nuomonių pasikeitimui įvairiose mokslo disciplinose.

2. Supažindinti lietuviškąja visuomenę su lietuviškosios išėivijos moksliniu pajėgumu, jų atliktais darbais ir pasiektais laimėjimais.

3. Duot visuomenei įdomių paskaitų iš mokslo bei kultūros pasaulio.

4. Išdiskutuoti galimybes Pasaulio Lietuvių Mokslo Draugijai steigti.

Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas susidės iš trijų pagrindinių dalių: mokslinių posėdžių, diskusinio pobūdžio forumų ir paskaitų. Tiek moksliniai posėdžiai, tiek forumai bei paskaitos yra viešo pobūdžio ir yra atviros ne tik mokslininkams, bet ir visai lietuviškai visuomenei.

• **Litunastikos Instituto** prezidiuman išrinkti šie asmenys: Antanas Vaičiulaitis ir dr. Aleksandras Plateris iš Washingtono ir dr. Vincas Maciūnas iš Philadelphia. Išrinktieji naujojo prezidiumo nariai pasiskirstys pareigomis savo pirmajame posėdyje.

• **Joniškiečiai**, žuvę dėl Lietuvos laisvės bei mirę Sibire, bus prisiminti maldose spalio 12 d., 11 val. Jėzuitų koplyčioje Chicagoje. Šv. Mišias laikys joniškietis kun. Gelažius. Padėjus vainiką prie paminklo, visi joniškietiai kviečiami pietų, kurie bus parengti Jaunimo Centro apatinėje salėje. Dėl rezervacijų prašome skambinti Liudui Šimaičiui Chicagoje: 476-3465.

• **Detroito jūrų šauliai** spalio 4 d., šeštadienį, 8 v. v. Lietuvių Namuose rengia viešą subatvakarį-banketą. Meninė programą atliks patys šauliai.

• **Dainavoj** jaučio kepinimas įvyksta spalio 5 d., sekmadienį. Ta dieną visi laukiami atvykstant Dainavon ir pasidžiaugti gražia rudens gamta ir paragauti skanių jautienos kepsnių.

NEPAMIRŠKITE  
ATNAUJINTI  
DIRVOS  
PRENUMERATĄ

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos nariui ir Vilties Draugijos šimtininkui

A. A.

JUSTINUI VAIČAIČIUI

mirus, jo žmonai, broliui ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Vilties Draugijos Valdyba  
ir  
Dirva

A. A.

JUSTINUI VAIČAIČIUI

staiga mirus, jo žmonai BRONEI, broliui PIJUI su šeima ir artimiesiems didžio skausmo valandoje reiškiamame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

ALT S-gos Bostono  
Skyriaus Valdyba

EXPERIENCED  
IMMEDIATE OPENINGS  
TURRET LATHE  
HAND SCREW  
HARDING LATHE  
1ST & 2ND SHIFT

MUST BE ABLE TO SET UP WORK FROM BLUE PRINTS AND CLOSE TOLERANCE.  
STEADY WORK & LIBERAL BENEFITS.  
APPLY CALL OR WRITE  
CONTROLS COMPANY OF AMERICA  
4212 N. 124TH ST.  
MILWAUKEE, WISCONSIN  
An Equal Opportunity Employer

(75-77)